Šk. rok 1929-30:

Učitelstvo. Nový škol. rok 1929-30 započat po provedení osobních změn v uč. sboru, jelikož místo uč. V. Žitka jmenován zde Jos. Khaml.

Jmenovaný, narozen 11. července 1909 ve Valu, pol. okres Nové Město nad Met., navštěvoval obec. školu v Domažlicích, měšť. v Dobrušce, st. uč. ústav v Hradci Králové, kde v r. 1928 maturoval. V r. 1928-29 učil jako výpomocný učitel v Horním Růžodole a od 1. září 1929 ustanoven zastupujícím uč. v Chrastavě.

Jos. Khaml

Rovněž místo výpomoc. učit. ř. r. prací Marie Vaiglové-Grimmové obsazeno býv. učitelkou žens. ruč. prací Antonií Horsovou-Tölzerovou, ale opět výpomocně. Je roz. 9. I. 1892 v Jabloncí n. N. Navštěvovala matič. školu v rodišti, prům. školu a industriál. kurs v Praze, kde provedla i zkoušku způs.

Třetí novou uč. vysílou ustanovena od 1. XI. Aloisie Charoušková. Jmenovaná učitelka narodila se 14. července 1907 v Lhotci, pol. okres Nová Paka. Vystudovala státní učitelský ústav v Jičíně, kde maturovala r. 1926. Působila jako výpom. uč. žen. ruč. prací ve St. Ohmištanech a v Hořanech. Jako literní učitelka ustanovena byla výpomocně v Trutnově a Dolní Branné. V r. 1928-29 učila jako zastupující uč. v Olešnici, v r. 1929 v Sylvárově. Dne 1. listopadu 1929 ustanovena byla na zdejší škole.

Aloisie Charoušková.

Konečně i pro chrastavskou školu s čsl. j. vyučovacím jmenována zvláštní učitelka jazyka německého Eduarda Hallamová, jejímž hlavním působištěm stanoven Hrádek n. N. Tato učitelka,

narozená 24. II. 1909 v Riegersburgu v Rakousku, příslušná do Brandýsa n. L., navštěvovala r. 1915-19 něm. obecnou školu a v r. 1919-1920 čes. obecnou školu v Čes. Budějovicích, r. 1920-21 I. tř. čes. ref. gymnasia, r. 1921-24 I.-III. tř. němec. gymnasia v Č. Budějovicích a r. 1924-28 něm. učit. ústav v Čelovci.

Folik změn v učitelském sboru škola naše dosud nezažila.

Rozšíření školy. Však také v tomto školním roce teprve dočkala se škola chrastavská tolik želaného rozšíření na trojtřídku. A jak že k tomu dospěla?

Dne 17. 8. 1929 rozposlal správce školy jako jednatel míst. škol. výboru 57 rodičům, jejichž děti dosud do čes. školy nechodily, následující výzvu:

Místní školní výbor pro čes. školu v Chrastavě.

Česká matko! Český otče!

Jako každoročně počne i letošní školní rok dnem 1. září. Každý *uvědomělý příslušník národa československého přivede své školou povinné děti (t. j. ve věku od 6 do 14 let) k řádnému*

zápisu,

jenž koná se v čes. škole dne 29., 30. a 31. srpna t. r. od 8 do 18 hod.

Do opatrovny a mateřské školky Ú. M. Š. *v Chrastavě* dejte zapsat *své děti od 3. roku již ve dnech* 20. a 21. srpna t. r.

České dítě patří jen do české školy!

Vykonejte svou svatou povinnost rodičovskou! Každý, kdo by na Vás činil jakýkoliv nátlak, aby Vás zradil od vykonávání těchto povinností, které Vám ukládá již § 32. def. řádu škol. a vyučov. z r. 1905, bude přísně potrestán okresním úřadem.

Z nich přivedeno k zápisu 1 děvče a 3 chlapci čes. národnosti a 1 hoch Němec. Kromě oněch 5 žáků přivedeno též 5 dětí k zápisu do matič. opatrovny z rodin vyzvaných m. šk. výborem.

Opatrovna. Bylo po skončeném zápise v mateřské školce a opatrovně zdej. 11 chlapců 12 děvčat = 23 děti.

Zápis. Do obecné školy zdejší dne 1.9.1929 bylo zapsáno:

pro I. tř. 1. odd. 7 chl. a 4 dívky
2. " 15 " " 14 dívek
2 " opakující } cel. 42 dětí

" II. " 1. " 7 " a 12 dívek
2. " 3 " " 2 div. " 24 "
34 " " 32 " dohrom. 66 "

Do čes. měšť. škol chodilo (jezdilo vlakem):

v Liberci a
" Hrádku n. N. 5 chl. 4 dívky = 9 dětí,
2 " 1 div. = 3 děti,
7 " 5 " = 12 dětí.

Do čes. školní matriky by patřilo 41 chl. a 37 dívek, tedy 78 dětí, tedy právě tolik jako loni.

Přestupy. Z němec. školy do české zdejší přestoupil 1 hoch, opačně 1 dívka a to opět Eliška Pečenková, jejíž matka nijak si nedala vysvětlit nesprávnost kroku onoho ani správcem školy, ani inspektorem měšť. škol v Liberci.

Umístění II. tř. Když nově jmenovaná učit. žens. ruč. prací A. Hlonisová-Tölzerová, rozená Laskova byla u inspektorátu u slibu dne 18. září 1929 ptal se p. inspektor, je-li zde místnost pro 3. třídu. Pozastavil se zajisté nad tím že v min. třech šk. rocích měla škola zdejší daleko více dětí v I. tř. (3 šk. roky) než ve II. tř. (5 šk. roků) a dokonce loni a letos skoro dvakrát tolik. Když mu potvrzeno učitelkou onou, že je zde volná jídelna v souter., slíbil otevření 3. třídy, jakmile správa školy podá o to odůvodněnou žádost.

Téhož dne podala správa školy žádost o zřízení další postupné třídy z důvodů: přeplnění I. třídy, která je na jihovýchod, takže v době letních parem bývá teplota kol 30° C; nemožnost podnikati vycházky pro příliš frekvenci silnic; řada dětí nenormálních; zřízení rodinné kolonie dětí Č. z. komise; soupis 76 dětí ve věku školou povinném z obvodu školy zdejší.

Již 4. října 1929 povolilo mšano. číslem 126.168/29-I., aby obecná škola s čsl. vyučov. jazykem v Chrastavě byla napříště organisována jako škola trojtřídní, při čemž žactvo bude rozděleno tak, že

v I. třídě bude 1. a 2. škol. rok (dvě odděl.)
" II. " " 3. " 4. " " (" ") a
" III. " " 5. " 6.–8. " " (" ").

Do konce měsíce října vyučovány děti ve 2 třídách, ale od začátku listopadu 1929 uskutečněno přeorganisování dosavadní dvojtřídky na trojtřídku, když jmenována třetí liter. učitelská síla Al. Charousková.

Vyuč. nábož. čsl. Od 19. října 1929 vyučoval náboženství československému správce obec. školy s čsl. j. v. v B. Kostele n. N. Jaroslav Konopáč.

Zmíněný narodil se dne 20. 5. 1905 ve Vojicích, obec. školu navštěvoval ve Vojicích n. N. Paky, měšťanskou i učitelský ústav v Jičíně, kde vykonal i maturitu r. 1926 i zkoušku učit. způsobilosti r. 1929. Působil v Červenicích, Vilémově a Albrechticích.

Snášenlivost náboženská.

Zajímavou náboženskou snášenlivost ukázali rodiče dětí, které se účastnily výuky československému náboženství. Bylyť 3 z nich náb. čsl., 4 českobratrs., 2 řeckokatol. –

Tisíciletí. Po vzpomínce na 1000. výročí smrti čes. knížete Václava Svatého, jež stala se 27.8.1929 v poslední vyučovací hodině provedena o měsíc

28. říjen později 28. října 1929 školní slavnost, při které proslov před dětmi celé školy i školky měl ř. učitel a děti ze školy i z opatrovny přednesly básně ke dni Svobody se vztahující.

Desetiletí. A neuplynul ani měsíc, když 16. listopadu 1929 slavila škola naše významné jubileum desetiletí trvání, při čemž vzpomenuto i 6. výročí otevření novostavby české školní budovy, jež se stalo 18. listop. 1923. Slavnostní řeč proslovil inspektor menšin. škol z Liberce p. Sylvestr Brynda. Děti 2. a 3. tř. sehrály divadel. hru „Nanynka z Týnice". O slavnosti té psal „Č. Sever" 30.XI.29:

Chrastava. Letošek dovršil i pro obecnou školu českou v Chrastavě prvé desítiletí jejího trvání. Deset let je slušný úsek lidského věku, má zajisté význam i pro trvání a vývoj školy. Když 22. VIII. r. 1919 povolila zde zemská školní rada pro 110 zapsaných dětí obec. školu dvoutřídní s čes. vyuč. jazykem, nebylo koutečka v městě Chrastavě, kde škole tato by mohla dostáti svému úkolu. Teprve 4. září okres. správa politická zajistila pro čes. školu bývalý chudobinec, který právě opustila čsl. posádka vojenská. Tři přítomní zástupci čes. rodičů byli s tím srozuměni a dovolili zaprotokolovati, že místnosti ony odpovídají jejich přání. Koncem října provedeny potřebné adaptace v budově oné a dne 7. listopadu r. 1919 ujala se první čes. učitelka Anděla Špilarová výchovné školní práce v jedné třídě a dne 17. XI. první český učitel B. Honsa v druhé třídě, když byl před tím dne 16. listopadu 1919 převzal budovu a vypůjčený nábytek od předsedy školního výboru. Teprve během škol. roku seznalo učitelstvo naprostou nevhodnost místností městem pro čes. školu pronajatých. I zakročeno ihned na patřičných místech, by zjednány lepší místnosti pro české děti. Jednalo se o koupi budovy, v níž je poštovní úřad, ale marně, neboť majitel byl přemluven býv. rakouským oficírem, aby pro českou škol. budovu neprodal a on rychle zrušil slovo dané zems. výboru a prodal ji jinému. — Když zač. škol. roku 1920—21 hledána místnost pro povolenou další třídu, vedena komise do místnosti, ještě horší než v jakých umístěny třídy ostatní. Tu již i ti trpěliví a skromní čeští rodičové řekli nikoliv a místnost nepřijata, žel ani jinde nenalezena. Tehdá přeložena třída ona do Nové Vsi, jako expositura, kde ovšem za asistence četnické teprve vydán klíč od zabrané učebny. Z expositury vznikla samostatná škola již během nejbližších prázdnin. Uči-

telstvo i rodiče soustředili potom všechno úsilí k tomu, aby škole postavena byla řádná budova. Po dlouhých odkladech, zaviněných ať již čímkoliv, konečně 18. listopadu 1923 — po pěti letech trvání — otevřena krásná novostavba budovy školní v Chrastavě. Na oslavu těchto dat 16., 17. a 18. listopadu uspořádána místním škol. výborem a učitelstvem i žactvem čes. školy chrastavské dne 16. XI. skromná, ale významná oslava. V sobotu odpol. ujal se slova inspektor menšin. škol národních z Liberce p. S. Brynda, jenž ve své více než hodinové řeči důkladně a přístupně a zajímavě ujasňoval význam české školy ve smíšeném území. Zvláště s uznáním a se souhlasem posluchačů, jichž bylo přes 200, vzpomněl nepopsatelného utrpení českého lidu v našem pohraničí, jehož hořký kalich dopit zvl. za světové války, kdy do nepříčetnosti rozběsnění rakušáčtí přepjatci nestoudně si říkali, že nebude dosti stromů v té které aleji, aby stačili na pověšení českých pracovníků spolkových, zvláště školských. Vzpomněl zkušenosti z vlastní praxe na školách severočeských, kde za bezohledného teroru mnohých zaměstnavatelů, lépe řečeno jejich úředníků a služebníčků, mohl český dělník a živnostník voliti jen mezi školou německou nebo výpovědí z bytu i práce. Jak na čes. děti působila vždy a žel tu a tam dosud škola německá, ve které zkreslovaly se české dějiny a vůbec vše české a slovanské, ne-li vše neněmecké, toho hrůzným důkazem je nekonečná řada Poněmčenců, vyšlých z něm. škol, ač rodiče jejich byli Češi. Poturčenci tito svými rodiči pohrdali pro jejich češství, je ponižovali, uráželi, ba třeba i v bídě opouštěli, sami žijíce v blahobytu. Jak mluvili o českém národě a jak nelidsky vůči němu vystupovali, netřeba znovu opakovati, neboť když se káně zjestřebí, hůře drápe nežli jestřáb. A dosud není utrpení konce. Máme svobodu politickou, ale nikoliv hospodářskou. Boj o tuto nevede se kol Prahy, ale zde v horách. Je nutně třeba, aby naše mládež se nejen vyrovnala, ale pokud možno předčila své jinorodé konkurenty a k tomu ji nejlépe vyzbrojí dobré a úplné české školy národní, to jest obecné a občanské, odborné, střední i vysoké. Nespokojujme se tudíž jen školou obecnou, chtějme více — a budeme míti více. K rozvoji takovému přáno plného zdaru. Po pozorně vyslechnuté a potleskem odměněné řeči páně inspektorově sehrálo žactvo 2. a 3. tř. čes. školy Flosovu divadel. hru Nanynka z Týnice. Malí herci a herečky byli vesměs prvně na prknech, ale zhostili se svých úloh celkem dobře až na některé bázlivce, kteří se báli pohnout nebo hlasitěji promluvit. Mravní úspěch byl zajisté velmi dobrý. Finanční čistý zisk je 200.70 h.

Z řeči slavnostní nutno zvláště zdůraznit heslo pro nejbližší budoucnost zdejší českého školství: „Nespokojujme se jen školou obecnou, chtějme více a budeme míti více."

Však také se těšíme na převzetí saské dráhy Československem a očekáváme příchod čes. železničářů, kteří rozhojní počet čes. dětí školních tak, bychom mohli otevřít zde obvodovou měšťanku s čsl. jaz. vyučovacím.

Hřiště šk. Slibným počátkem rozvoje školy chrastavské jest i získání slušného škol. hřiště a to hned za dosavadní šk. zahradou. Jsou to pozemky č. kat. 508/5 a 508/6 ve výměře 1899 m², které vyměnil B. Langhammer s čsl. státem za vzdálenou - ovšem větší - louku v katastru Dol. Chrastavy č. k. 558/5, měřící 5334 m² podle smlouvy směnné z 6. resp. 18. IX. 1929

Formálně převzaty pozemky ony

dne 4. listopadu 1929 za přítomnosti býv. majitele, správce školy a člena míst. škol. výboru Mil. Prchlého, o čemž sepsán protokol č. 728. s. š., jehož originál uložen v normálkách s. š. pod značkou LXVIe. V něm - mezi jiným je výslovně zapsáno, že po pěšince, vedoucí podle hranice pozemku Bulířovic, dovolil^d. chodit z dobré vůle.

Pěšina po šk. hřišti.

S. š. hned 11. XI. 1929, č. 730. žádala okres. úřad v Liberci o rozhodnutí, smí-li pěšinku onu uzavřít a 18. XI. č. 754/30 o vyslání znalce k poradě ohl. úpravy hřiště na získaných pozemcích.

Rušení držby. Dříve než došla odpověď dalo město popískovat onu pěšinku.

S. š. oznámila dne 3. XII. 1929, č. 802., že parcely vyměněné převzala a ohrazovala se proti jakémukoliv rušení držby. Současně oznámeno finanční prokuratuře v Praze a min. veřej. prací i zems. úřadu a inspektorátu, že hřiště převzato do správy budov.

Žaloba proti městu.

Finanční prokuratura oznámila již 17. XII. 1929, že podává na obec Chrastavu žalobu a že na cestičku zmíněnou možno dát vyhlášku ohledně používání do odvolání dobrovolně povoleného a že je cestička soukromá.

Dne 7. I. 1930 oznámeno, že městs. zastupitelstvo se usneslo podniknouti patřičné kroky proti uzavření cestičky po škol. pozemku č. k. 508/5.

Dne 11. I. vzal zást. č. finanč. prokur. dr. Juber žalobu zpět, aniž vyslechl

pamětníky místní, jen z toho důvodu, že pěšinka ona jeví se v přírodě jako cesta veřejně používaná již drahnou dobu a že prý škola nenabyla držení této veř. používané cesty na př. ohrazením.

Zákaz uživ. pěšiny. Zemský úřad však dne 22. I. 1930, č. 22273/23 – 13234 – 29 nařídil zákaz užívání pěšinky, oplocení pozemku a každé rušení drůby žalovat.

Zahrazení pěšinky nařizovalo dne 24. I. 1930 č. 27a – 385/15 – 1791 i min. veř. prací.

Po poradě s okres. komisařem dr. Krpálkem z okr. úřadu v Liberci a s inspektorem menš. škol Fr. Kv. Langem z mšano. v Praze dal s. š. zhotoviti plechovou tabulku s nápisem: „Soukromý majetek státní. Chůze do odvolání. Jízda zakázána. Správa čes. školy". Tabulku onu dal upevniti koncem dubna v rohu škol. pozemku při cestičce. Leč již v noci z 5. na 6. května tabulka ona stržena, pomačkána, odřena a zastrčena do kanálu před vilou Levinského, kde ji našli žáci č. školy a přinesli s. š. Po narovnání připevněna znova dne 9. 5. 1930 na původní místo, ale 19. května dva němeč. turneři Fritz Leutelt, úřed. zdej. měst. spořitelny a Gust. Seifert, úřed. Textilverbandu v Liberci a holič Erich Czerch před 7. hod. večerní pokoušeli se tabulky zmocniti, příp. i s kůlem ji vyvrá-

tit. Byli však ř. š. vyplašeni a pro-
následováni. F. Lentelt poznán na ná-
městí strážníkem. Ostatní dva sám
jmenoval. Četnictvo všechny tři udalo,
ale okres. soud všechny osvobodil.

Žaloba proti čsl. státu a B. Honsovi.

Městská obec Chrastava ovšem nelenila
a podala dne 11. června 1930 žalobu
na čsl. stát a Boh. Honsu pro
rušení držby. Ve věci té skončeno
úst. jednání dne 21. 8. 1930. Rozsudek
sliben písemně. Zní: „Žalované strany rušily držbu žalující strany tím, že daly vytyčiti na severozáp. mezi poz. parc. č. k. 508/5 v Chrastavě zápovědní tabulku násl. znění: „Soukromý majetek státní – chůze do odvolání – jízda zakázána. S. č. šk." Podél této mezi vede cesta poněkud širší 1 m, nalézající se v držení žalující strany. Žalov. str. zapovídá se držbu tu dále rušiti ....."
Tak město Chrastava, jehož svatou po-
vinností bylo, aby samo zřídilo a
vydržovalo zde čes. školu, využívá
každé příležitosti, aby ji poškodilo,
jejího správce štvavě rozrušovalo,
případně vyštvalo. Máť k tomu sta-
rostu i tajemníka němec. nacionála.

Nadílka.

Leč trapnému onomu jednání
míst. Němců ostře kontrastuje čin,
vlastně dobročinnost ochranitelky
školy naší „Lýry", pěv. a záb. sp. v Praze.
K vánoční nadílce 1929 věnovali
opět úředníci banky Slavie v Praze,
organisovaní ve pěv. a záb. spolku
„Lyře", jejíž dlouholetý předseda, ředit.
K. Schreier, ač sám bezdětný a v posl.
roce dokonce ovdovělý, příkladně pe-
čuje o své hraničářské chráněnce
již od r. 1922. Nadílky, Lyrou sem
věnované, dosahují jistě již úctyhodné
výše 100.000 Kč, ne-li více.

Podrobněji o tom psal „Č. sever" 31. XII. 1929:

Chrastava. Následování hodno. Nyní, když lyžaři i sáňkaři rozradostněni si libují, že konečně i letos začíná pořádná zima se sněhem a mrazy, že budou moci užíti krásných zimních sportů, nyní, když všude těší se malí i velcí na štědrou nadílku, právě nyní vyhlížejí podhořané teskně z chladnoucích továrních svých bytečků do bělostné zimní krásy, či hrůzy. Čeští textiláci nejhůře nesou nezaměstnanost průmyslu textilního, nedostatkem výdělku donuceni ,sháněli před napadnutím sněhu aspoň nějaké to chrastí na zátop, leč nyní pro sníh ani do lesa nemohou. Bída hrozí jim odevšad. Čím obléknout, čím nasytit ty děti čes. hraničářů? Pro děti čes. opatrovny ÚMŠ. a školy v Chrastavě u Liberce obec nemá již léta ani haléře, ač na nadílku žactva německých škol, dává z peněz přirážkami i od čes. obyvatel Chrastavy vybraných. Pro děti čes. pohraničních dělníků, řemeslníků a zaměstnanců nemůže míst. škol. výbor věnovat leda pár desítek získaných dětským divadélkem, ale škola má na štěstí vzácnou Ochranitelku „Zábavný a pěvecký spolek úřednictva banky Slavie Lyru" v Praze II., 978., který veden svými obětavými činovníky již od roku 1922 vytrvale střádá příspěvky svého členstva, příspěvky příznivců, aby každoročně před vánocemi potěšil chráněnce z Chrastavy (má též pod ochranou Krýry u Podbořan) a to nikoli jen lacinou hračkou, trety, ale vždy teplým, trvanlivým a pěkným oblekem, dobrou obuví, příp. i prádlem a j. Letos rozdáno štědrými ochránci žactvu čes. školy a opatrovňátkům 48 párů bot, 38 obleků, 51 plášťů a zimník, 9 párů bačkor, 7 párů punčoch, 4 svetry, 4 trika ,látky na patery šaty, 3 košile ,2 čepice, 2 p. cviček, 4 p. rukavic, 3 aktovky, 1 sněhovky, látka na zástěru a na košile, 7 tuc. tužek, 3 velet. per, 3 tucty pryží a tucet násadek. Místopředseda Lyry, p. Frant. Matějka promluvil k dětem i k rodičům jménem ochranitelky, přinesl od ní pozdravy a ujištění, že vše bylo ochotně a s radostí opatřeno v naději, že též tak bude přijato za věrnost sobě, svému národu, republice naší. Zvláště zdůraznil, jak v Japonsku, jež má 4krát tolik obyvatel jako naše republika, obdivovali ony Čechoslováky ,kteří tam cestou ze Sibiře domů, v legiích zajeli, poněvadž na př. uměli lépe tělocvičit než Japonci. Tak musíme všichni vědomostmi i uměním udivovat své sousedy, předčít své soupeře, dostihnout nejvyšších met všude a ve všem, ve škole pilným učením základních vědomostí. Děti provedly nacvičené výstupy, přednesly básně, předseda m. šk. výboru a člen m. o. NJS, poděkovali za bohatou nadílku zapěním národních hymen čsl. V hruďkách malých hraničářů utkví však trvale zvláštní milé teplo přátelstvím, obětavostí a láskou Lyřanů vykouzlené a vzpřimující hlavinky, jakoby zhrdlé vědomím sounáležitosti k témuž celku, k témuž národu, jehož příslušníci dovedou tak skvěle pečovati o dorost, naději to hraničářů severočeských. Dokud máme takové „Lyry", dotud je jen škarohlídstvím všechen nářek na úpadek obětavosti národní.

Volby. Z celostátních událostí obč. roku 1929 zaslouží pozornosti volby do národ. shromáždění, provedené 27. října 1929

O výsledku v Chrastavě podána následující zpráva:

Při dnešních volbách bylo odevzdáno 3015 plat. hlasů do poslanec. sněmovny a 2633 plat. hlasy do senátu.

Z nich dostaly čes. strany do posl. sněm. 310 hl., tedy 10.28 %, do senátu 262 hlasy, t.j. 9.95 %.

Proti obecním volbám, konaným letos na jaře přibylo 23 čes. hlasů, tedy 8.36 %.

Jednotlivým kandidátkám odevzdáno do posl. s., sen.

1. komun.	915	797
3. Bund d. L.	342	318
4. něm. soc. d.	450	381
5. Poláci a ž.	11	0
6. něm. nac.	249	223
8. čsl. nár. soc.	52	36
10. " soc. dem.	237	207

12. Liga	2	2
13. nár. dem.	9	10
14. č. lidová str.	1	1
15 republik.	3	2
16 čsl. živnost.	6	3
17 něm. kř. soc.	592	537
18 " nár. soc.	146	115
Celkem	3015	2633.

Při loňs. volbách okresních bylo českých hlasů 256 = 9·5%, při zemských 285 = 10·37%.

Výsledek voleb na Českolipsku:

Česká Lípa.

Platných hlasů 350.199 (336.163). Volební číslo 26.938 (25.857).
k 42.016 (40.604) 1 mandát,
nagr. 67.782 (68.839) 2 mandáty,
nsd 90.131 (74.404) 3 mandáty,
pž 855 (1.319),
nn 33.063 (45.353) 1 mandát,
ns 12.093 (11.001),
sd 10.501 (8.905),
li 626 (0),
nd 2.842 (3.377),
lid 1.433 (1.552),
r 2.656 (1.713),
ž 1.643 (2.131),
nks 50.555 (46.771) 1 mandát,
nns 34.003 (30.194) 1 mandát.

A celostátní výsledek:

Výsledek voleb do posl. sněmovny.

	R. 1929:	R. 1925:
Komunisté	752.737	941.698
Maď. křesť. soc.	257.438	99.148
Bund d. Landw.	393.299	569.969
Něm. soc. dem.	506.204	411.682
Poláci a židé	102.694	115.288
Něm. nac.	188.866	240.910
Maď. malorolníci	6.893	—
Čsl. nár. soc.	767.503	706.504*)
Všeněmci	6.669	—
Čsl. soc. dem.	970.011	631.263
Jurigova strana	5.406	—
Liga	71.656	—
Nár. dem.	359.759	321.006
Lidová strana	623.555	690.832
Republikánská str.	1,104.956	1,005.938
Živnostenská str.	290.757	287.269
Něm. křesť. soc.	347.929	314.438
Hlinkova lud. str.	425.097	487.773
Něm. nár. soc.	204.590	168.354

Úhrnný počet odevzdaných hlasů v r. 1929: 7,386.019.

Úhrnný počet odevzdaných hlasů v r. 1925: 7,103.913.

*) Uvedená cifra je součtem hlasů strany nár. soc. a skupin, jež s ní letos kandidovaly společně. Sami nár. soc. měli v r. 1925 609.195 hlasů.

Do senátu.

	r. 1929	r. 1925
komunisté	648.515	774.454
maď. křesť. soc.	233.613	85.777
Bund der Landwirte	357.419	505.597
něm. soc. dem.	457.749	363.310
Poláci a židé	27.823	51.513
němečtí nacionálové	167.550	214.589
maď. malorolníci	6.691	—
čsl. nár. socialisté	668.995	604.167
Všeněmci	7.855	—
čsl. soc. dem.	833.695	537.470
Jurigova strana	5.780	—
Liga	51.662	—
národní demokraté	325.331	288.017
lidová strana	559.765	618.033
republikánská strana	975.211	872.414
živnostenská strana	279.639	258.609
něm. křesť. soc.	314.930	289.055
Hlinkova lud. strana	377.786	417.206
něm. nár. soc.	176.012	139.945
Úhrnný počet odevzdaných hlasů	6,476.021	6,096.717

Počet voličů zapsaných ve voličských seznamech roku 1929:

Čechy 4,267.498, země moravskoslezská 1,992.124, Slovensko 1,627.583, Podk. Rus 311.514, celkem 8,196.719 voličů.

Při srovnání s rokem 1925 bylo letos o 300.000 voličů více.

Kolik budou míti strany mandátů.

Rozdělení mandátů v prvním a druhém skrutiniu bude nepochybně takové:
(Prvé číslo I. skrutinium, druhé II. skrutinium, třetí celkový počet mandátů.)

Komunisté	17	12	29
Maďar. křesť. soc.	7	2	9
Něm. agr.	8	7	15
Něm. soc. dem.	14	6	20
Poláci a židé	1	3	4
Něm. nacionálové	3	4	7
Národní socialisté	22	10	32
Soc. dem.	30	9	39
Liga	2	1	3
Národní demokraté	5	10	15
Lidovci	18	7	25
Agrárníci	36	9	45
Živnostníci	2	9	11
Něm. křesť. soc.	7	6	13
Hlinka	15	4	19
Něm. nár. soc.	4	4	8
	*		

V třetím skrutiniu bude obsazeno ještě 6 mandátů, z nichž má národní demokracie naděje na další mandát.

Jedním ze zástupců dozorčího úřadu při volbách těchto byl i správce č. školy.

Nezaměstnanost.

Po 22. X. 1929 vypukl v New Yorku velký bursovní krach, který ve třech dnes smetl 4 miliardy dolarů (132 miliardy Kč) jmění....

Výsledek voleb nesouhlasí se škarohlídským článkem následujícím:

„Reichenberger Zeitung" přináší jízlivě z Českého Slova" uveřejněné stesky hraničáře v těchto dnech a pro charakteristiku německého smýšlení je přinášíme v překladě:

„Pro Čecha není místa v severních Čechách. Vláda a český kapitál jsou v nečinnosti.

Pod tímto mnohomluvným titulem píše Čech jeden, který asi nejspíše patří k těm „politování hodným" menšinám v „Českém Slově" o ‚křížové cestě' svých soukmenovců v sev. Čechách. Ať mluví ten „utiskovaný" a „opuštěný" sám:

„Jablonecký, liberecký, frýdlantský a tanvaldský okres jeví zvláštní úkaz: Útěk českého živlu z těchto končin. To je skutečnost, ze které se vyvoditi musí smutné důsledky. Nejvíce ohroženy jsou v libereckém okrese: Bílý Kostel, Chrastava, Chotyně, Hrádek a Vratislavice. V okrese frýdlantském: Hejnice, Bílý Potok, Nové Město, Bullendorf a Černohouzy. V okrese jabloneckém: Prošovice, Lučany a Pulečný. V okrese tanvaldském: Tanvald, Tiefenbach, Rejdice, Grüntál a Hoř. Tanvald.

Proč? V textilním průmyslu se často omezuje výroba. Kdykoliv se to stane, vždycky to odnesou čeští zaměstnanci. Někteří se přizpůsobí jinde, jiní se odstěhují. Čechů ubývá ale všudy. Při nečinnosti českého kapitálu, zdá se, že je tento stav již trvalým. Je tu příležitost, aby se český živel posiloval zvláště tam, kde je český člověk ve své existenci odkázán na továrníka německého a to je u státního zaměstnance. Tento státní zřízenec — ať u pošty, ať u dráhy, policie atd. tráví však svůj život v provisorním poměru služebném se služným 450 Kč měsčně. Potká-li na př. poštovní poslíček v pohraničním okrese svého kolegu říšsko-německého, tu porovnává: Reprezentant čsl. státu má čepici a ten ostatní hadr za vlastní peníze koupený, ale říšský Němec v plné parádě — jak se sluší a patří.

Ale všickni — i ti definitivní — stojí tu před velikým zdražením životních potřeb, před nouzí bytovou, takže za nějakou chvíli odtud utíkají. Byty, které stát vystavěl, stačí sotva setině volajících a tak bydlí 15 správců škol v těchto končinách v kabinetech, úředníci a zřízenci po čtyřech v jediném pokoji, aby mohli byt takový zaplatit. Řada učitelů inseráty shání byty s nábytkem, ale majitelé jim ani na to neodpovídají. Píše se nám z Liberce: „Německý mistr se nespokojí tím, že učeník umí německy; on žádá od něho z německé školy vysvědčení." A s českou kulturou je to zoufalé. Nemáte-li boty, nemáte-li bytu a málo na talíř, budete si kupovati knihy? V Liberci je 4894 Čechů a 27.929 Němců. Německá organisace kulturní dostanou sedmkrát tak velkou státní dotaci jako české. Co řeknete té šalomounské spravedlnosti, kde Němci skoro všichni jsou bohati a Češi —? Samí dělníci a úředníci. Chybí jim v celku jen v okolí libereckém 57 škol.

V Tiefenbachu byla jedna třída české školy zrušena, protože čeští obyvatelé se vystěhovali, nebo byli v boji o existenci přinuceni dáti děti do německé školy.

S českým živlem to dopadá smutněji také tím, že za takových poměrů ke sňatkům vůbec nedochází, protože následkem drahoty a pro nedostatek bytů zůstávají Češi svobodni. Za takových poměrů byl by sňatek šílenstvím nebo sebevraždou — výjimkou, ožení-li se s Němkyní — potom se ztratí Čechům úplně.

Ironií doprovází zjev, že vítězný národ opouští kraje milionářů jako štvanec. A musí to být?

To je pro filosofy rázu Rádlova asi zcela v pořádku.

Zamítnutí němec. stížnosti nejv. spr. soudem.

Občanský rok 1930 je pro školu zdejší bohat soudními rozhodnutími.

Tak nejvyšší správní soud dne 26. II. 1930 zamítl stížnost Jos. Seibta a společníků z Chrastavy na rozhodnutí zems. správ. výboru v Praze z 21. 7. 1927, č. 81202/II. o zařazení 6500 Kč pro čes. menšinu do obecního rozpočtu a to jako bezdůvodnou.

Tedy konečně po skoro tříletém odkladu seznává se oprávněnost naše na podporu sociálních potřeb čes. žactva, ale město opět odmítá vyplatiti částku onu, dokud prý nedostane vyrozumění úřední. Teprve, když m. školní výbor

požádal okresní úřad o pomoc, uložilo město ve zdejší spořitelně pro m.š.v. dne 23. VI. 1930 částku 6.500·– Kč, ale úroky za r. 1928, 1929 a půl roku 1930 t.j. při 4½% peníz 731·25 Kč nikoli.

Takový jest tedy výsledek dlouhého boje, v němž Boh. Flonsa, řid. učitel zdejší hájil právo českého žactva na poměrnou podporu pro čes. opatrovnu, nadílku, za vyučov. němčině, na škol. výlety, na materiál ke hrám, pro č. okresní péči a pro vedoucí děts. her.

Poměr Němců k č. škole:

Dříve než dodán rozsudek nejvyššího správního soudu uznal krajský soud odvolací v Liberci takto právem:

Odvolání B. Flonsy se vyhovuje a rozsudek okres. soudu se mění, obviněný B. Flonsa se zprošťuje podle § 259/3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek § 488 tr. z. a čl. 5. zák. ze 17. XII. 1862 č. ř. z. z r. 1863 ... Důvody: Obviněný měl nejen právo, ale i povinnost hmotných zájmů škol. dítek českých se zastati, že tedy kritisuje položky onoho rozpočtu, zájmů čes. dětí se týkajících, jednal, jsa k tomu zvláštními okolnostmi nutkán (§ 489 tr. z.) Obviněný se hájí v ten rozum, že slovem „švindl" rozuměl šálení. Z posudku zemského úřadu vychází, že v žádném z předložených rozpočtů školních a obecních položka „nadílka pro čes. děti" nepřichází, posudek uvádí položky rozpočtu, kde se tak státi mohlo a označuje postup, pokud

tomuto požadavku nevyhovuje, výslovně za nesprávný. Obviněný, jenž v tomto pochybném postupu Klam spatřoval, v dobrém přesvědčení tomuto svému dojmu zmíněným – ač poněkud drsným pojmenováním výraz dal.

Tedy udání býv. p. měšťanostou Hoffmannem podepsané a svědectvím pensionovaného polic. komisaře Fritsche podepsané ukázalo se v celé své mizké nahotě.

Lidovýchova. Jarními volbami obecními r. 1929 skončeno i funkční období místní komise osvětové v Chrastavě. Ta upozornila 28.5.1929 okres. osvětový sbor na Chrastavsku, jehož předsedou je Jan Šeda a jednatelem Jos. Kovářík, na povinnost obnoviti m.o.k. Obnovení se však dosud nedočkala.

Pořádal tudíž učitelský sbor sám přednášky, doprovázené světelnými obrazy, a to:

21.I.1930	předn.	„Osvobození nár. čsl."	s 143 diap.	za přít. 76 os.
28.I.	„	„Z Prahy do Benátek"	„130 „	„ „ „70"
12.II.	„	„Indie"	„145 „	„ „ „47"
18.III.	„	„K. Havlíček Borovský	„118 „	„ „ „74"
			536 „	„ „ „267"

Školní skioptikon osvědčil se dobře, jen je potřebí větší ohniskové vzdál. objektivu, příp. většího plátna.

Ž. přijímací stanice radiová přilákala řadu zájemců. Dětem poskytnuta příležitost poslechu poledních koncertů, dospělí přicházejí

zeli i večer nebo v neděli. Ode dne záznamu 30.9.1928 do konce t. šk. roku přišlo tak 54 obyvatel zdejších aby poslechli naši Prahu a to v 16 růz. dnech. Cizí stanice poslouchány jen zřídkakdy. Nejlépe z nich bylo slyšet K. Wusterhaussen, Vídeň, Pešť, někdy i Katovice, Lipsko, Frankfurt.

Stravov. akce. V letoš. zimním období vařeno dětem mléka a kakao. V době od 2. XII. 1929 do 12.4.1930 vydáno dětem ze opatrovny a školky U.M.Š. 1717 porcí, ze školy obecné 4678 „

celkem 6395 „

Loutkové div. N.J. Severočeská získala na přímluvu ústředního výboru darem loutkové divadélko. Poněvadž jeviště je příliš malé, půjčil Miloš Prchlý své a na něm sehrál loutkové hry pro žactvo a opatrovňátka. Dobrovolný příspěvek dětí 5·- Kč zaslán U.M.Š.

Osmdesátiny T.G.M. Slavný byl letos 7. březen v celé republice. První náš president dočkal se osmdesátých narozenin. V Chrastavě, za přít. zástupce okres. úřadu dra Krpálka, utvořil se zvláštní pořadat. výbor, který pod protektorátem okres. hejtmana vl. rady L. Wagnera přičiněním D.T.J. a ostat. míst. organisací čs. strany soc. dem., m. org. čs. str. národně socialistické, Sokola, čes. škol okolních i m.o. N.J.S. uspořádal oslavy osmdesátin páně presidentových:
2. III. sehrána Šléglova hra divad. „Za svobodu“,
7. III. uspořádány dopol. školní oslavy a

večer sehrán film „Cesta kolem republiky", 8. III. byla umělecká akademie za spolu-účasti „Děl. zpěv. spolku Ještěd" za spolu-účinkování pí Žabokrtské a V. Friče. Všechny slavnosti vyzněly velmi pěkně. Morální zisk veliký, ne tak finanč. Účast mohla býti v ostatních podmínkách daleko hojnější, leč na školní oslavu přišlo letos tolik dospělých, že učebna II. tř. nestačila je pojmout. O životě a díle páně presidentově promluvil učit. Jos. Khaml, jenž zhostil se svého úkolu velmi dobře. Poznamenání hodna je okolnost, že letos po prvé přišli všichni úředníci zdej. okres. soudu na škol. slavnost.

Úmrtí.

Žel, že brzy po oslavách osmdesátin presidentových stihla českou literaturu rána strašná.

Dne 12. března 1930 skonal nejvýraznější čes. spisovatel Alois Jirásek.

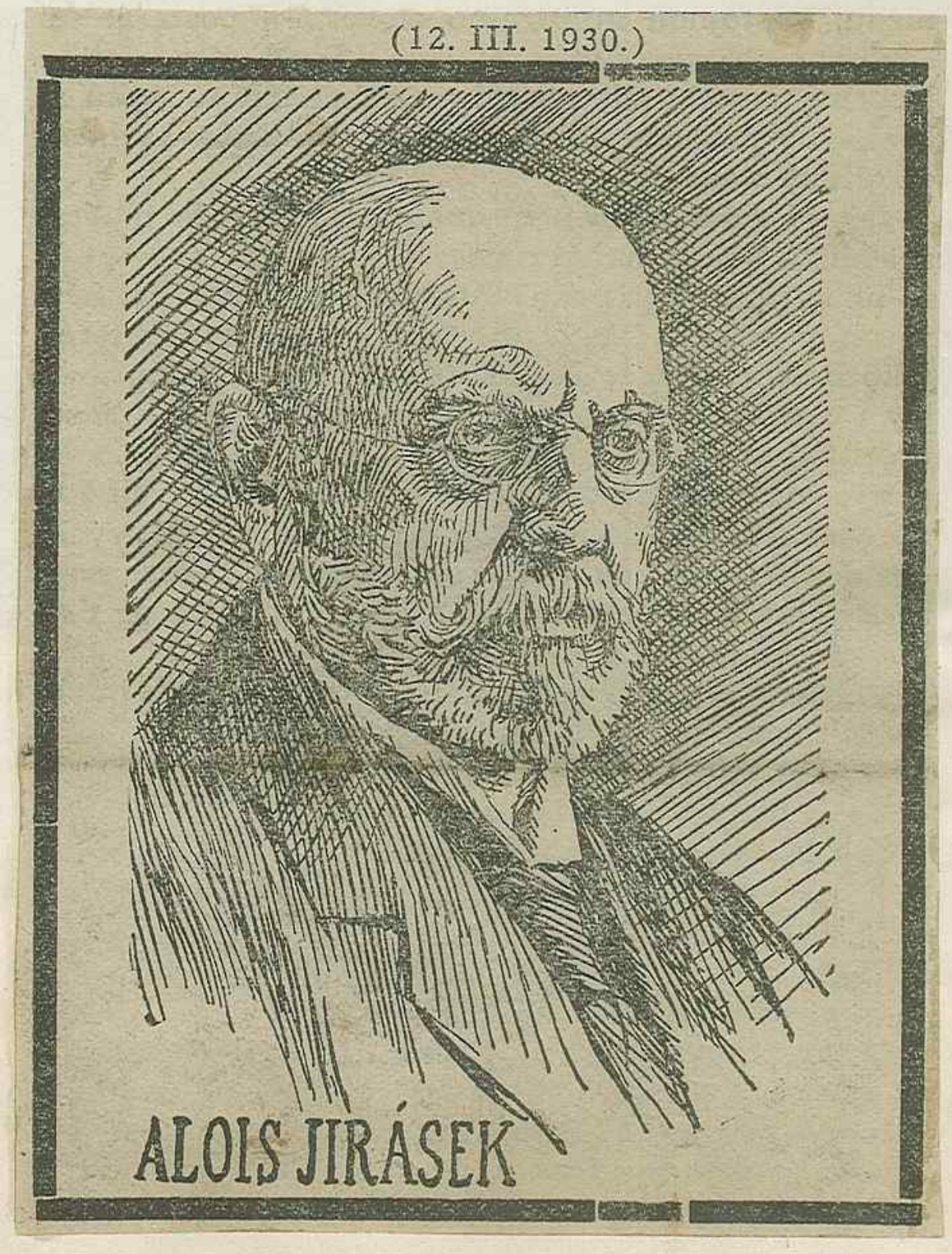

158.

Alois Jirásek

Po dnech veliké radosti a důkazů sympatií a vděčnosti k velikému synu národa, osvoboditeli vlasti T. G. Masarykovi, projevených k jeho 80. narozeninám, zažíváme dny smutku nad úmrtím vynikajícího spisovatele, autora historických románů, povídek a dramatických děl, muže, jenž zasáhl mocně svým hlasem i do politických osudů našeho národa v rozhodujících okamžicích, Aloise Jiráska. Byl to muž, jenž zahloubal se s vášnivou láskou do dějin našeho národa, aby odtud vyvážil literární práce, jimiž se lidu přibližuje a vysvětluje jeho minulost, doba slávy i úpadku, války i klidu, život lidu prostého i šlechtického, městského i venkovského, práce, jež jsou neocenitelnou náhradou a doplňkem starých českých kronik, jimiž se v širokých vrstvách lidu udržovalo vědomí společného národního souručenství. Alois Jirásek byl pokračovatelem řady těch buditelů československého národa, kteří, čerpajíce posilu ze slavné minulosti, věřili v obnovení zašlé slávy a v nápravu staleté křivdy.

Byl jedním z těch šťastných, kteří se dožili splnění svých tužeb. Bylo mu dopřáno promluviti v čele výkvětu národa, českých spisovatelů, v květnu 1917 k politické delegaci národa varovné slovo, bylo mu dopřáno pronésti slavnou přísahu jménem uraženého a ponižovaného národa 13. dubna 1918, jež zavazovala všechny jeho příslušníky k boji až do vítězného zakončení, bylo mu dopřáno uvítati osvoboditele při návratu do vlasti.

Byl to Palacký, který svými „Dějinami" první odhalil roušku, jež zastírala obraz naší minulosti, který mnohaletou mravenčí prací odstranil nános kalu a bláta, ležící na rakvi zdánlivě mrtvého národa. Řada historiků pokračovala v jeho díle, mezi nimi i šlechetný Francouz Arnošt Denis. Co tito badatelé načerpali cestou vědeckou, to Alois Jirásek zachytil, doplnil, v duši přetavil, uměleckým nadáním vystihl a oživil, lidu zpřístupnil a ozřejmil, podal způsobem poutavým ,vzbudil tak zálibu pro každý detail naší historie a při tom učil porovnávati minulost s přítomností, varovati se minulých chyb, a budil touhu po zbavení se cizí nadvlády. Podařilo se mu to dokonale. Když dnes přehlížíme dobu našeho obrození, za niž můžeme považovati náš politický, kulturní a hospodářský zápas od dob Marie Terezie do r. 1918, vidíme v ní stoupající sílu uvědomění národního, touhy po samostatnosti, kulturního růstu a sebevědomí. Velkou zásluhu o to měl také Jirásek svými spisy i divadelními hrami. Čím byl Polákům veliký spisovatel Sienkiewicz, tím nám byl Jirásek. Vylíčil nám velkolepou epochu husitskou v románech „Mezi proudy", „Proti všem", „Bratrstvo", v dramatech „Jan Žižka", „Jan Hus", dobu pobělohorskou v románě „Skály", „Temno", „Psohlavci", dobu obrození v dramatě „Emigrant", v románě „F. L. Věk", „U nás", ve hře „Lucerna", kterážto díla jsou jen částí jeho veliké literární produkce.

Jirásek nebyl politik. Před válkou nebylo známo, že by projevoval zájem o náš zápas s Vídní praktickými radami a zásahy. To vyhraženo bylo politikům z povolání, žurnalistům, poslancům. A přece Jirásek studiem dějin a lidu vytvořil si politickou směrnici, politický ideál mnohem jasnější a tužbám národa odpovídající, zatím co mnozí politikové z povolání pozbyli orientace, ztratili víru a odvahu.

Ano, byly mlhy, které nás dusily. Ale kdo byl původcem těch mlh? Byli to politikové, kteří přisluhovali té nepřátelské Vídni, kteří provozovali positivní, rakouskou politiku, hlasovali pro válečné úkony a vojenský rozpočet a hleděli zničiti radikální hnutí, potírající Rakousko-Uhersko. Ani zkušenosti prvních let válečných nepoučily mnohých těch politiků, vidoucích spásu v rámci monarchie a dynastie. Marné byly prosby a výstrahy vůdců zahraničního odboje. Bylo třeba použíti autority oblíbeného spisovatele a nevyrovnatelného vypravěče o dobách slávy i úpadku českého národa, aby promluveno bylo do svědomí lidí, řídících naši politiku, malomyslných a pochybovačných. A Jirásek tento úkol na sebe vzal. Byl z těch, kdo věřili, že síla národa neměří se jen dle velikosti území, na němž obývá, neodhaduje se jen počtem jeho příslušníků, nýbrž váží se na vahách velmi citlivých, kde rozhoduje mravnost, vzdělanost, obětavost, síla vůle, láska a odvaha. V tom shodl se s Masarykem, s tímto věřícím Tomášem naší revoluce a hlasem svým mu pomohl.

Československý lid dovede docela dobře rozeznati, kdo se zasloužil o vlast. Dovede oceniti práci Jiráskovu, jehož spisů je milovníkem, jako dovedl oceniti práci T. G. Masaryka, jehož idee chápe a dle nich se řídí. Nebylo v oněch chvílích převratových dojemnější a také významnější chvíle, jako když mluvčí revoluce domácí A. Jirásek vítal představitele revoluce zahraniční T. G. Masaryka dne 21. prosince 1918. Bylo to setkání přímo symbolické!

Želíme smrti Aloise Jiráska, kloníme se s úctou před jeho velikým dílem, které vykonal a slibujeme, že se přičiníme, aby jeho setba nesla i dále bohatou úrodu. Čísti a vykládati spisy Masarykovy, čísti a milovati spisy Jiráskovy, říditi se myšlenkami těchto mužů, jejich osobním příkladem, toť nejlepší cesta k jejich uctívání. Národ, který má takovéto vůdce, nezahyne, nezbloudí, zvítězí ! -es-.

»Šťastná buď, ó, vlasti milá, silíž se pokolení tvé, ať přemáhá všechna protivenství, ať zachová svaté dědictví: mateřský jazyk i staré, dobré právo své.«

Al. Jirásek: »Staré pověsti české.«

Čtvrt století spolk. života v Chrastavě.

Dne 15. června 1930 slavila D. T. J. chrastavská 25leté jubileum svého vzniku a při tom rozvinula svůj nový spolkový prapor, kterému dala jméno „Turpišův". Na prapor ten věnovala kromě jin. stuhu též jednota Čsl. obce legionářské z Liberce s nadpisem: „Hrdinství Tvoje posiluj!" a m. o. N. J. S.

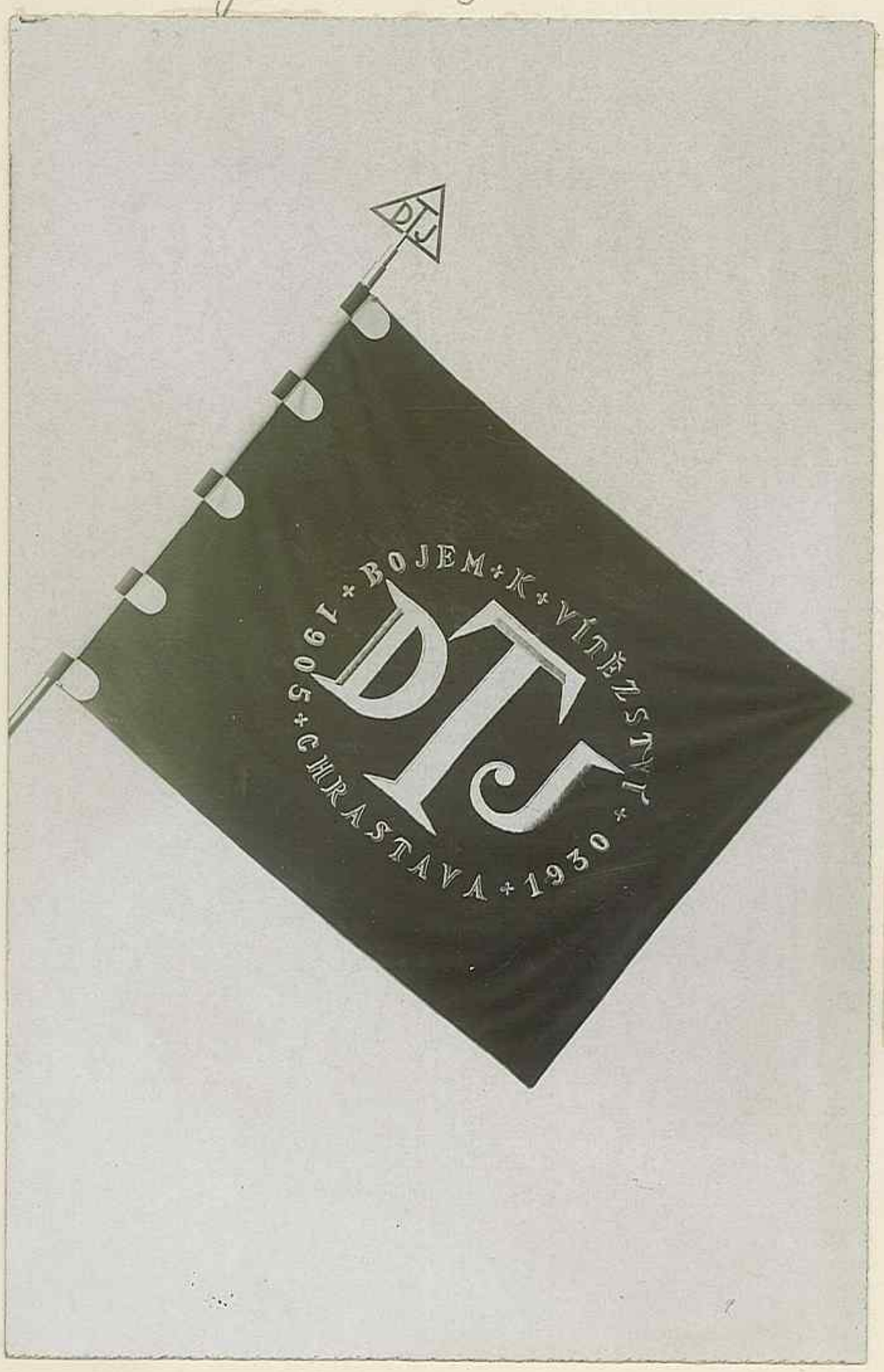

Legionáři! Bratři! Dělnická tělocvičná jednota v Chrastavě pořádá v neděli 15. června u příležitosti svého 25letého jubilea slavnostní rozvinutí svého spolkového praporu, který ponese jméno popraveného italského legionáře bratra Turpiše. Poněvadž se jedná o uctění památky legionáře, rozhodla se Jednota Čsl. O. L. pro Liberec a okolí připnouti na prapor stuhu. Stuha v barvě bíločervené ponese heslo „Hrdinství Tvoje posiluj!". Mimi to při této slavnosti bude naší jednotou položena kytice k pamětní desce popraveného bratra Turpiše, která je umístěna na české škole v Chrastavě, kde je též urna s prstí legionářských bojišť. Při přijmutí stuhy pronese proslov br. odbor. učitel Frič a při kladení kytice br. redaktor Plecháček. Slavnost rozvinutí praporu jest v 11 hodin dopoledne, o půl 12 hod. průvod k pamětní desce. Bratři legionáři súčastní se v stejnokrojích. Odjed z Liberce v 8.17 hod. ráno. Bratří, uctěte paňátku tragicky zahynulého hrdinného bratra, největší účastí na této pietní slavnosti.

Fota „tříd."

Před ukončením škol. roku vyfotografovány všechny třídy zdejší školy a založeny fotografie v této knize pamětní na následujících stranách.

160.

Obecná škola
Chrastavě
I. tř. 1929-30.

Obecná škola
v Chrastavě
II. tř. 1929-30.

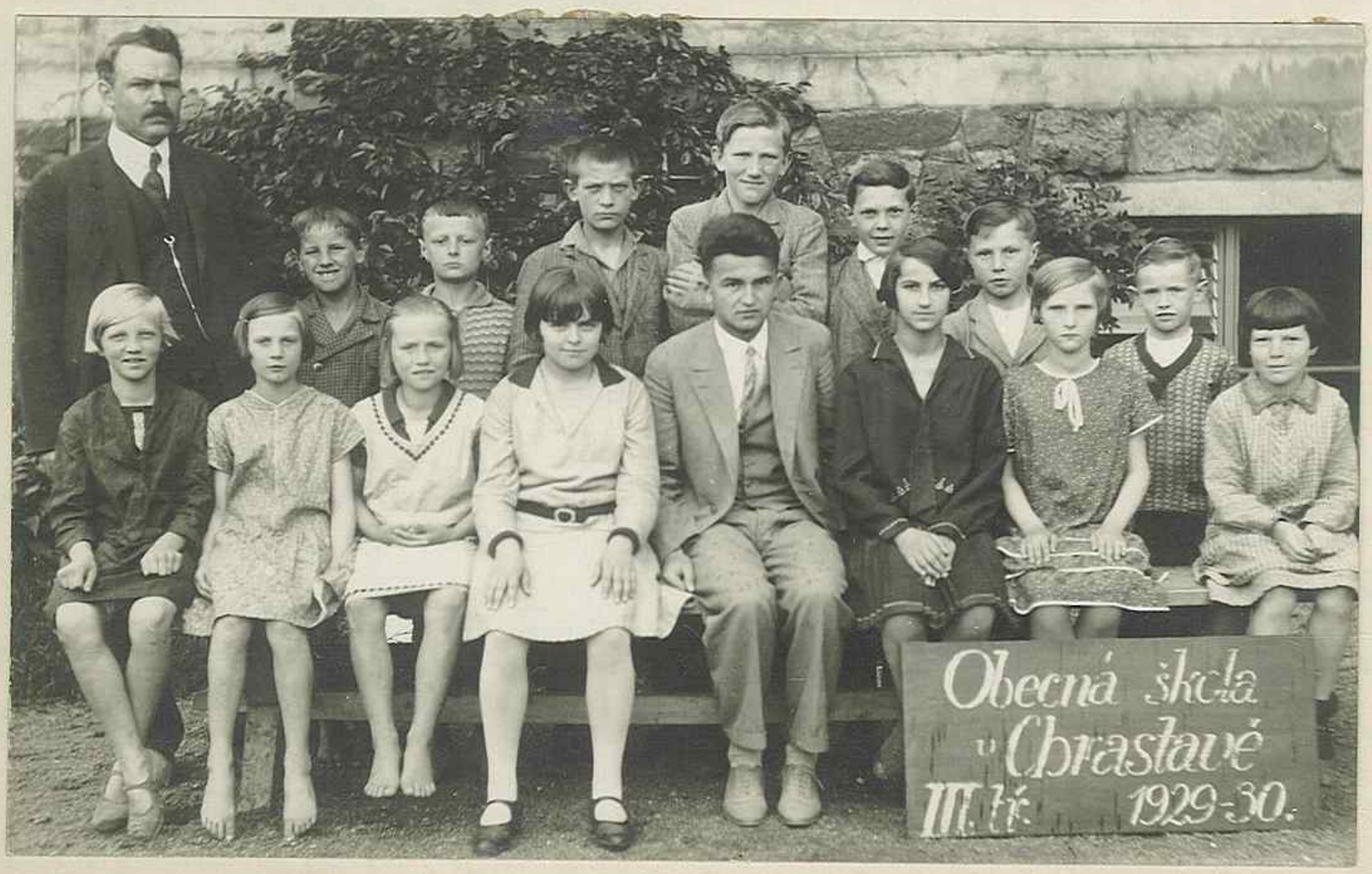
Obecná škola
v Chrastavě
III. tř. 1929-30.

Koncem škol. roku bylo

v I. tř	13 chlapců	10 dívek	=	23 dětí,	
„ II. „	12 „	13 „	=	25 „	
„ III. „	7 „	7 „	=	14 „	
	32 „	30 „	=	62 „	

Bydlelo

v Chrastavě	z 1. tř.	12 chl.	9 děv.	=	21 dětí
	„ 2. „	11 „	11 „	=	22 „
	„ 3. „	6 „	6 „	=	12 „
		29 „	26 „	=	55 „
v H. Chrastavě	z I. „	– „	1 „	=	1 „
	„ II. „	1 „	– „	=	1 „
		1 „	1 „	=	2 =
v Dol. Vítkově	„ I. „	1 „	– „	=	1 „
	„ II. „	– „	1 „	=	1 „
	„ III. „	1 „	– „	=	1 „
		2 „	1 „	=	3 „
v Hor. Vítkově	„ II. „	– „	1 „	=	1 „
	„ III. „	– „	1 „	=	1 „
		– „	2 „	=	2 „

Národnostně rozlišeno žactvo takto:

Čechoslováků 62 = 96·88 %
Ukrajinka 1 = 1·56 %
Němec 1 = 1·56 %. Procento Čechů i Němců kleslo.

Podle náboženského vyznání bylo k 31.10.1929:

32 dětí bez vyznání = 50%
21 " řím. katol. náboženství = 32·81%
4 děti českobratrs. —"— = 6·25%
3 " československs. —"— = 4·69%
2 " řeckokatolic. —"— = 3·13%
1 dítě evangelic. —"— augsb. = 1·56%
1 " " —"— helvet. = 1·56%

Na stejné výši zůstali bez vyznání, poklesло % římskokatolíků, zvýšila se procenta všech ostatních.

Výlety škol. Všechny třídy podnikly opět letos pěkné výlety.

Děti z I. tř. jely do Liberce vlakem, dále tramkou až k úpatí Ještědu a konečně pěšky na vrchol, kde měly štěstí vidět obletující aeroplán, s vrcholu na Pláně, kde vstoupily do ryze české vísky a odtud do rozkošné pohorské osady Hluboké a přes Pilínkov do Hamychova, aby opět el. dráhou dojely do zoologické zahrady liberecké, z níž opět pouliční drahou ku vlaku a jím zpět do Chrastavy.

Žactvo II. tř. šlo společně s III. třídou pěšky z Polubného přes Nový Svět, podle Mumlavy, vodopádu Pančice, Labe a pramenu labského až do Labské boudy. Tam přenocovalo.

Zatím III. tř. došla po hřebeni až do Špindl. boudy, kde přenocovala.

Druhý den putovala II. tř. od Labské boudy podle Krausových bud na Žalý. III. tř. nazítří ráno vystoupila na Sněžku a s ní přes hory doly do Vrchlabí, kde obě třídy nastoupily zpáteční cestu vlakem.

Inspekce. Brzy poté navštívil do školy zdejší inspektor menšin. škol našich p. J. Brynda, který pobyl ve všech třídách i opatrovně a shrnul výsledky svého pozorování následovně: umístění vypsáno podrobně, aniž nějak zvláště vyznačeno, že umístění 3. tř. v podzemí je pouze nouzové a že nutno opatřit řádnou učebnu; docházka - velmi dobrá, chování žactva chvalitebné, kázeň úplně dobrá, zdravot. stav žactva celkem dobrý, žákovs. práce úplně uspokojují, třídění žactva vykonáno správně, prospěch dobrý. Celkový stav školy vnější i vnitřní je úplně dobrý.

Míst. šk. výbor. Místní školní výbor konal 12 řád. schůzí, v nichž se zabýval docházkou i kázní školní, úpravou hřiště a j. Též se usnášel o použití měst. podpory za r. 1927, z níž koupena pro opatrovnu Bartoňova velká houpačka a 3 lavičky k pískovišti.

Školní rok ukončen 28. června 1930. Výstavka ani besídka konečná nepořádány, poněvadž 20 dětí jelo do

Prahy na olympiadu D. T. J. a s nimi i někteří z rodičů.

Oslava M. J. Husa. O prázdninách oslavena byla památka Jana Husa vnitřní schůzkou, kde o významu jeho promluvil ř. uč. B. Honsa. Průvod nepořádán, poněvadž téhož večera konali průvod hasiči a to v místech, kudy chodívával průvod o oslavách Husových.

Změny v sboru učit. Koncem prázdnin zproštěna služby při škole naší učitelka Al. Charouskova a v. učitelka ženských ručních prací dokonce již koncem školního roku.

Výpomocná učitelka ž. r. prací Antonie Honsová do konce srpna 1930 znova nejmenována, ale ani jiná nenstanovena pro trojtřídní školu zdejší.

Místo uč. Charouskové jmenována zde definitivní učitelkou Anna Šimonová, která působila ve Frýdlantě.

Zápis. Zápis do školy proveden letos výjimečně koncem června.

Výsledek jeho: I. tř. 1. odd. 5 chl. 6 děv. = 11 d.
2. „ 7 „ 4 „ = 11 „ dohrom. 22 ž.
II. „ 1. „ 6 „ 5 „ = 11 „
2. „ 9 „ 6 „ = 15 „ „ 26 „
III. „ 1. „ 3 „ 8 „ = 11 „
2. „ 1 „ 3 „ = 4 „ „ 15 „
31 „ 32 „ = 63

Docházka. Docházka školní za uplynulý šk. rok:

I. tř.	10.384 půldní vůb.,	10143=97·68% nezam.,	241=2·32% oml.
II. "	7304 "	" 7097=97·17% "	, 207=2·83% "
III. "	5955 "	" 5739=96·37% "	, 216=3·63% "
	23.643 "	" 22.979=97·19% "	, 664=2·81% ".

Střádání: Za zmínku stojí též školní sběrna Čes. záložny v Liberci a poboč. městské spořitelny mnichovohradištské v Horním Růžodole, v nichž uložily za šk. rok

2 děti ze zdej. opatrovny	162·90 Kč
22 " z I. tř.	4.559·85 "
15 dětí ze II. "	1.490·25 "
4 děti ze III. "	854·85 "
5 dětí z čes. měšťanek	1554·90 "
48 "	8.622·75 "

Oproti loňsku, kdy 36 dětí uložilo 6524·12 Kč, nastřádalo letos více dětí též více kapitálu. Rovněž průměrná úspora jednotlivcova byla letos 179·64 Kč, loni jen 163·10 Kč.

V Chrastavě 31. srpna 1930.

Bohumil Honsa
řád. učit.

31. 3. 31.
Jan Řehůřek
vl. ped.

Zdeněk Brzanda,
inspektor m. š. n.
2. 3. 1931.

Šk. r. 1930-31.

Zápis. Letošní školní rok začat 1. září 1930, ač zápis proveden před prázdninami.

Zapsáno

do I. tř.	1. odděl.	5 chl.	6 dív.	úhrn.	22 dětí,	
	2. "	7 "	4 "			
do II. "	1. "	6 "	5 "			
	2. "	9 "	6 "	"	26 "	
" III. "	1. "	2 "	8 "			
	2. "	2 "	3 "	"	15 "	
				dohromady	63 "	

a to 31 chl. 32 dívek.

Do opatrovny a mateřské školky V. M. Š. zapsáno 13 chlapců a 12 děv. tedy 25 dětí.

Do českých měšťanských škol v Hrádku a v Liberci dojíždělo z Chrastavy 8 chlapců a 5 děvčat, celkem 13 dětí.

Pro čes. národní školy zapsáno tudíž 39 chlapců a 37 dívek, úhrnem 76 dětí. Úbytek způsoben hlavně tím, že za děti z odstěhovalých rodin Šindelářové, Vágnerové, Volfové a Mitlenerové a za 7 dětí přešlých do čes. měšťanek přistěhoval se jen Nozar a Knowrková vedle přihlášení 2 dětí z něm. škol.

Ze zdejší školy nepřešel do německé nikdo.

Učitelstvo: Začátkem šk. roku nastoupila

službu def. učitelka Anna Šimonová, naroz. 26. července 1904 v Štýrově u Mnich. Hradiště. Chodila do obec. školy v Štýrově po 6 roků, do měšť. školy v Mnich. Hradišti 3 roky, potom 2 roky do obchod. školy v Ml. Boleslavi a do 2. a 3. roč. rodinné školy tamtéž až do r. 1924.

Od 1. ledna 1927 do 30. 6. 1927 byla výpomocnou od 1. 9. 1927 zatímní, od 25. 1. 1930 definit. učitelkou podle z. č. 104/26 ve Frýdlantě v prvé poradě zvolena za učitelstvo do m. šk. výb.

Vyučování žens. ruč. prácím obstarávala od začátku až do 20. listop. lit. učitelka Anna Šimonová, od 24. XI. učitelka ručních prací z Liberce Anna Mejsnarová. Je roz. 12. září 1883 na Benecku u Jilemnice. Do obecné školy chodila ve Valtěřicích a ve Vysokém n. J. 4. 5. 1903 vykonala zkoušku způsobilosti pro školy obec. a měšťanské v Praze jako externistka. Působila potom při školách v Martinicích, Zlaté Olešnici, Lhotce, Stanově, Sklenařicích, Ruprechticích, Skodějově, Studenci, Liberci, St. Harcově, Rochlici, Ruprechticích, ovšem na několika školách několikráte.

Rovněž k vyučování němčiny jmenována nová učitelka, která nastoupila resp. začala zde vyučovat až 19. listopadu 1930. Je to Else Hullerová, naroz. 26. ledna 1911 v Rudolfově, kde vychodila školu obecnou, načež v Č. Budějovicích 3 roč. reál. gymnasia, 1 roč. kursu jednoročního a 4 roč. učit. ústavu. Ač je národnosti německé byla

ustanovena na školách s čsl. jazykem vyučovacím, aby děti čes. rodičů dokonale se mohly naučit německy. Na zdej. německých školách však nemají učitelem češtiny Čecha.

Míst. škol. výbor před zápisem zase rozposlal 38 rodičům výzvy, aby dali své děti zapsat do čes. škol. Žel, že ani jediný z nich neřídil se mravním příkazem národním a nepřivedl své dítě do české školy.

Panorama. Začátkem let. škol. roku mají děti německé pěknou příležitost ~~shlédnouti~~ v panoramě systému Fuhrmannova v Chrastavě shlédnouti obrázky z Hamburku, Sicilie, již. Bavor, Podunají, Bosny a j. neboť od 16. 8. fotograf Klassen předvádí týdně nové serie stereoskopic. obrázků.

Neotevření č. školy v N. Vsi. Dnem 15. září 1930 zproštěn správce školy obec. s čsl. j. v. v Nové Vsi Josef Nikolášek škol. služby a nařízeno mu, aby správu školy v N. Vsi odevzdal říd. učiteli obec. školy s čsl. j. v. v Chrastavě, neboť mšano vzhledem k tomu, že při zápisy přihlášeny pouze 2 děti rozhodlo v N. Vsi v tomto škol. roce neotevřít. Děti z N. Vsi přijaty do školy v Chrastavě.

To byl hrozný úder proti čes. menšině v Nové Vsi. Zaviněno to ovšem jistě i tím, že děti z ryze čes rodiny Nigrinovy a ze smíšených rodin jiných chodí do němec. školy.

Oslava 28. října uspořádána na Střelnici. Po proslovu uč. A. Šimonové a zahrání stát. hymen. čsl. následovaly recitace, scény a tanečky dětí ze školky a školy; mezi jednotlivými výstupy účinkoval místní hudební kroužek. Oslava byla důstojná a slušně navštívena. Čistý výtěžek věnován škole na koupi nové žárovky projekční.

Výroč. statistický výkaz vykazoval ke dni 31. X. 1930:

Stav 32 chl. a 34 děv. = 66 dětí, z nichž 1 příslušelo do Ukrajiny, ostatní do Československa.

Podle národnosti bylo 63 Čechoslováků = 95·45%
1 Ukrajinka = 1·52%
2 Němci = 3·03%

Podle náboženství 34 bez vyznání = 51·52%
24 řím. katol. = 36·36%
4 českobratrs. vyzn. = 6·06%
1 řeckokat. = 1·52%
1 evang. augsb. v. = 1·51%
1 „ helvet. v. = 1·51%
1 českoslov. = 1·52%
100·00%

Percentuelně přibylo dětí bez vyznání, římskokatolíků; ostatní vyznání vykazují procento pokleslé.

Akce stravovací umožněna opět péčí míst. škol. výboru a státním i matičním příspěvkem. Od 27 listop. 1930 do 4. května 1931. Skoro všechny děti rády vypily si buď 1/4 l mléka nebo kakaa. Některé si platily, ale většina dostávala svačinku onu zdarma.

Místní škol. výbor. Dne 14. prosince doplňovalo valné shromáždění rodičů míst. školní výbor. Zvolen Josef Šlajsner, který se stal předsedou m. šk. výboru a Antonín Nožar, jenž je zapisovatelem. A. Šimonová, učitelka, která sborem zvolena, aby ve výboru zastupovala učitelstvo se z Chrastavy odstěhovala. Podle výn. insp. ze 7. II. 1929, č. 998. jako kdysi Vaiglová obdobně nyní i Šimonová „nemůže zastupovati učitelstvo", poněvadž zde nemá voleb. práva, když zde nebydlí.

Během škol. roku letošního konal m. šk. výbor 1 ustavující a 8 řád. schůzí, v nichž jednal o koupi bačkor pro všechny děti, o stravov. akci, o koupi sešitů, knih i pomůcek pro školu, o kázni i docházce školní a j.

Vánoční nadílka. Ochranitelka školy naší záb. a pěvec. spolek úředníctva banky Slavie „Lyra" v Praze již začátkem prosince poslal bednu, obsahující 50 krásně vázaných knih, z nichž 18 zařazeno do knihovny učitelské, ostatní předány podle dopisu z 11. 12. 1930 do knihovny sokolské.

Na vánoce dostalo žactvo od Lyry zase 60 p. bot, 35 obleků, 42 zimníků, 10 svetrů, 10 trik, 12 p. bačkorek, 16 košil, 6 p. punčoch, 5 p. cviček, 4 čepice, 13 latek na šaty a zimníky, 1 košili, 2 p. rukavic, 7 aktovek, 7 p. sněhovek,

1 p. přezuvek, 1 deštník, 4 knihy, 26 klobouků, tužky, pera, násadky, pryže.
Jak radostně uvítali děti i rodiče štědrou nadílku tuto v letošní nezaměstnanosti je na bíledni.

Nepravidelnosti ve vyučování. Škoda, že radost rodičů z nadílky byla pokažena.
Od 27. listop. 1930 do 31. 1. 1931 a od 20. 4. do konce škol. roku nebyla přítomna ve službě tříd. učitelka A. Šimonová. Poslední týden před vánoci ji zastupovala uč. Lexová. Leč takřka celé druhé a čtvrté čtvrtletí zůstala trojtřídka zdejší pouze o dvou učitelích, takže její třída rozdělena: prvé oddělení vyučováno společně s I. třídou, 2. oddělení se třetí třídou.
Žactvo trpělo stísněním ve dvou místo třech třídách, vyučováním ve třech místo dvou odděleních, v nevhodných lavicích, měnou učitelů (ve II. tř. pětkrát za 10 měs.) a učitelé, kteří takto musili úsilí zdvojnásobovat, poněvadž za „ve službě nepřítomnou" nejmenován řádný zástupce, nemohli se dopracovat takových výsledků ve výučbě, jaké by odpovídaly jejich přepětí substitučním opatřením nouzovým.
M. šk. výbor zaslal ve věci té ministerstvu škol. a n. osv. podrobný rozklad a žádal, aby po odchodu uč. Jos. Khamla na vojnu, byl sem jme-

nován co nejlepší učitel zdravi skálo-
pevného, příp. učitelka taková, která
však plnou služební výkonností
postačí zdolat velmi těžkou úlo-
hu hraničářského učitele.

Soud. spor o rušenou držbu. Proti konečnému usnesení
okres. soudu v Chrastavě podal B. Flonsa,
zastoupený J. U. Dr. Jos. Mayem z Liberce
i československý stát, zastoupený finanč.
prokuraturou v Praze stížnost ke
krajskému soudu v Liberci. Ten
vydal 31. 12. 1930 usnesení, v němž
vyhověl rekursu Bol. Flonsy a zamítl
žalobní žádost města Chrastavy, které
odsoudil k zaplacení rekursních
útrat v částce 393.60 Kč. Žel že
rekursu československého státu nevy-
hověl, ba určil, že má stát náš
zaplatit městu 948.65 Kč útrat sporu.
Právní zástupce řid. učitele trvá na
tom, že sporná věc nepatřila vůbec
na pořad práva soukromého, že ža-
lobkyně, jakožto taková držby vůbec
nabýti nemohla podle rozhodnutí
nejvyššího soudu (Gl.-U. č. 1069, Vážný
9552).

Z celého sporu je zřejmo, jaké
nebezpečí pro stát vyplývá z toho,
když takřka všechna soudcovská
místa v pohraničí jsou obsazena
Němci.

Nové osnovy. Podle normálních učebných
osnov pro školy obecné pro šk. roky 1930-31
až 1932-33 zpracovalo učitelstvo

podrobné rozvrhy učiva na jednotlivé měsíce a předložilo je inspektorátu ke schválení začátkem března. Do konce škol. roku však se schválení nestalo.

Oslava narozenin p. presidenta uspořádána dne 7. března 1931 společně se školkou v učebně opatrovny. Děti z 3. tř. po proslovu ř. učitele sehrály 2 loutkové hry, potom žačky 2. tř. předvedly hru „Čes. hvězdičky" a mezi tím děti přednesly vhodné básně. Rodičů přišlo jen málo, poněvadž oslava konána v době pracovní.

Dorost Čsl. Červ. kříže uspořádal 22. 3. 1931 na Střelnici I. besedu za vedení učitelky A. Šimonové, která též úvodem promluvila o významu každoročního prohlašování míru o velikonocích a připomněla desetiletí dorostu Čsl. Č. kříže. 7 děti z opatrovny předvedly ukázky svého zaměstnávání. Úspěch morální i hmotný byl slušný. Čistého příjmu vykázáno 229·- Kč, které jsou zatím zahrnuty do příjmů škol. fondu v pol. 27/1931. Bude nejlépe, když všechny peníze dorostu patřící budou uloženy na zvláštní vkladní knížku v poštov. spořitelně.

Míst. komise osvětová kromě obvyklých 4 přednášek se světel. obrazy uspořádala 23.-25. květ. na výstavu umělec. díla Jos. Manesa. Reprodukce zapůjčil Masarykův lidovýchovný ústav z Prahy. Opět žel, že návštěva byla slabá.

Inspekce letošní provedena 2. března 1931 a to vládním radou p. Františkem Řezníčkem za účasti inspektora menšinových škol národních v Liberci p. Sylvestra Bryndy. V poradě o prohlídce zdůraznil předseda výhodu, že se děti přezouvají do trepek. Dále doporučil aby kázeň nejen při vyučování, ale i mimo ně byla udržena na výši, k čemuž musí postačiti napomenutí pohledem, příp. slovem. Ještě doporučil hojné používání nákresu a přípravu zaměstnání nepřímého na tabuli před vyučováním.

Konečně uznána u všech učitelů dobrá snaha a potvrzeno, že příznivé klasifikační výsledky odpovídají skutečnosti.

K blahodárné, ale četnými přícinami stížené činnosti přál předseda učitelstvu hojně zdraví a zdaru.

Výlety školní se letos vydařily.

Žactvo 1. tř. s 1. odd. II. tř. bylo v Českém ráji: v Prachovských skalách na Kosti a Troskách. Spalo se v Mladějově.

III. tř. s 2. odd. II. tř. byla v Čes. Středohoří a v Českosaském Švýcarsku. Noclehovalo se v Litoměřicích a v Ústí n. L.

Míst. škol. výbor věnoval na výlety tyto přes 1000 Kč.

Střádání. 21 dětí z I. tř. našetřilo vedle
19 " " II. "
a 6 " " III. " i 3 opatrovňat cel. 5 814·25 Kč.
Proti loňsku o 2645·60 Kč méně. Také střádalů bylo jenom 45, t. j. o 3 méně.

Stav žactva koncem škol. roku:

I. tř.	13 chlapců	12 dívek,	tedy	25 dětí,	
2. "	14 "	9 "	"	23 "	
3. "	6 "	11 "	"	17 "	
	33 "	32 "	"	65 "	

Podle bydliště bylo

z Chrastavy	I.-III.	v I. třídě	18 dětí		
		" II. "	22 "		
		" III. "	14 "	cel.	54 d.
z Hor. Chrastavy	"	I. "	2 "		
		" II.-III. "	0 "	"	2 "
z Nové Vsi	"	I. "	4 "		
		" II. "	1 "		
		" III. "	0 "	"	5 "
z Dol. Vítkova	"	I. "	1 "		
		" II.-III. "	0 "	"	2 "
z Hor. Vítkova	"	III. "	2 "	"	2 "
				"	65 "

Docházka celoroční byla

v I. tř.	9147	půldní vůb.,	8578 = 93·78%	nezamešk.,	568 = 6·21% omluv., 1 = 0·01% neomluv.
" II. "	9285	" "	8641 = 93·06%	"	564 = 6·07% " 80 = 0·87% "
" III. "	5923	" "	5659 = 95·54%	"	263 = 4·41% " 1 = 0·05% "
	24355	" "	22878 = 93·93%	"	1395 = 5·73% " 82 = 0·34% "

Proti roku loňskému zhoršena docházka o 3·26% (2·92% omluv. a 0·34% neomluv.). Hlavní příčinou zhoršení byly spalničky, jimiž 15 dětí letos onemocnělo. Jinou příčinou byla nedbalost Jos. Rehmanna, žáka 2. tř.

Zápis dětí opět proveden koncem škol. roku před prázdninami. Pro čes. rodiče vnitrozemské uveřejněn v časop. „Rip" roč. XII., č. 19. dne 18. května 1931 následující článek:

Rodičům, posílajícím děti do zněmčeného území — na uváženou. Spolupracovník našeho listu předložil nám dopis učitele ze zněmčeného území, jehož část uveřejňujeme a prosíme, aby byla dobře uvážena. „Jako hraničářský učitel Vám zvláště děkuji, že neposíláte své dítě do zněmčeného území během škol. roku a do německé školy, nýbrž na prázdniny. Rodiče, kteří sem posílají své děti ve školním roce a dávají je zapisovati do zdejší něm. školy, velmi poškozují české školy zdejší. Otec zdejšího českého dítěte potom si řekne: „Když z vnitrozemí (zde se říká vesměs jen z Čech) sem dávají dítě do německé školy, dáme my je tam též". Naopak českým měšťankám ve zněmčeném území by prospělo, kdyby z vnitrozemí sem byly posílány děti, které by byly zapsány do českých měšťanek, ale ubytovány v německých rodinách. Posílily by naše české školy a došly by stejně cíle, poněvadž na českých školách měšťanských vyučují vesměs rodilí Němci.

O téže záležitosti psal již loni „Čes. Sever":

Nechť není českých rodičů, kteří by ještě dnes děti dali zapsati do německých škol. Škola německá nikdy nemůže je tak pro život připraviti, jako to činí česká škola. Obavy rodičů, že v české škole by se jejich děti nenaučily německému jazyku jsou bezpodstatné, protože o vyučování německému jazyku na českých školách jest velmi dobře postaráno tím, že vyučování toto jest svěřeno pouze učitelům, kteří německý jazyk ovládají úplně nebo jsou to i učitelé, kteří jsou rodem Němci.

Z vnitřních krajin českých přicházejí do smíšených krajin četní žáci, aby se v německých rodinách a v německé škole naučili německému jazyku.

Tito žáci udržují při německých školách pobočky nebo zabraňují zrušení německých tříd. Na mnoha místech jest v německých školách v jednotlivých třídách po 10 a i více dětech českých z vnitřních českých krajin. Proti umístění těchto dětí v německých rodinách není jistě zásadních námitek, ale tyto všechny děti měly by navštěvovati místní české školy, a v těchto by se také řádně naučily německému jazyku, protože tomuto jazyku na většině českých škol v pohraničí vyučují němečtí učitelé. Takovéto opatření, by dětem z vnitřních krajů českých lépe prospělo, než když jsou v německé škole. Od českých hraničářů se jistě právem žádá, aby děti posílali jen do českých škol, ale stejně toto platí i pro ostatní české rodiče, žijící v ryze českých krajích.

Výsledek zápisu pro šk. r. 1931-32, dle oznámen hned koncem července, jak škol. úřady nařídily, značně byl změněn do 1. září 1931. Tohoto dne bylo v I. tř. 1. 7 chl. 6 děvč. = 13 dětí,

„ I.	„ 2. odd.	6 „	8 „	= 14 „	, dohr.	27
„ II.	„ 1. „	8 „	5 „	= 13 „		
	„ 2. „	7 „	6 „	= 13 „	„	26
„ III.	„ 1. „	8 „	4 „	= 12 „		
	„ 2. „	3 „	4 „	= 7 „	„	19
		39 „	33 „	= 72 „	„	72

Do čes. měšťanek soused. se hlásí: 9 chl. 9 dív. = 18 dětí, takže pro čes. národní školy je z obvodu č. školy chrastavské 90 dětí.

Byla by radost z přírůstku 14 dětí, kdyby nekalila ji trudná skutečnost, že v počtu onom zahrnuto i 8 dětí z Nové Vsi, kde jim škola neotevřena.

V Chrastavě 1. 9. 1931

Bohumil Hons,
ř. uč.

Zpráva Brynda
inspektor mšm.
3. 6. 1932.

Alba Ecclesia : 5
Asistence četnictva : 31
Akademie : 62.
Armáda : 213., 294., 321.
Alsasy : 221.
Alexandr I. Sjednotitel : 240
Američané : 252., 291, 292, 293., 295.
Autonomie : 279., 284.
Archiv škol. 287.
Anglie : 291., 293., 295.
Appeasement : 291.
Akce zahraničí : 292., 293.
Antifašisté : 297

Bojové ... 3, 205.
Budišínsko: 4
Boleslavsko: 5
Bieberstein: 5, 6
Boček z Poděbrad, 5
Beckenhain: 10
Bída: 18
Besídky: 22, 23, 24, 39, 52, 61, 73, 107., 130, 221, 242, 329., 331
Budova školní: 37, 38, 42, 48, 49, 56, 57, 298, 317
Biograf: 84, 97, 106
Bejr Boh., 121, 115
Brynda Sylvestr: 123, 137, 141, 165
Beneš Edv: 207., 18., 220, 224, 231, 242., 246., 252., 254., 264., 278., 282, 293., 288. 326. 315, 312.
Biskup: 108
Bolševismus: 220
Barthou Louis: 240.
Boetinger Hugo: 242.
Burešl M.: 244.
Bechyně Rud.: 246., 81.
Bratnost: 246, 329.
Bratrství: 255., 311.
Benešová Božena: 257.
Böhm Ant.: 259.
Britská vláda: 292.
Bogomolov: 294.
Barikády: 295.
Blahobyt: 311.
Budování: 311.
Bezpečnost národní: 311
Boj třídní: 328
Brigády: 329.

A B C Č D E F G H CH I J K L M N O P R Ř S T U V W X Y Z

Cracrania : 4.
Cvičiště: 75, 82, 215.
Cizinci : 209., 243.
Cernay : 221
Ceny státní : 230.
Cena Nobelova : 231.
Czech dr : 233., 246.
Cikání : 243.
Cvičení ve zbrani : 280.
Cecil Robert
Cen rozdělení : 329.

Čapek Jan ze Lán : 7
Čechové : 13, 14, 15, 16, 19, 17, 18, 27, 241., 246., 292., 297, 328
Četnictvo : 31, 298.
Československo : (viz i heslo „slavnosti") : 241, 243., 293.
Černý Jos. Dr. : 246.
Čechoslováci : 246., 255., 292.
Červený kříž : 253.
Člověčství : 255.
Čapek K. : 257.

Dervan: 3
Dějiny místní ... 3, 71, 82
Domácové .. 4, 5, 6, 7
Dachsové: 7
Dům nejstarší: 10
Dělnictvo: 12, 14, 15, 328.
Domy činžovní: 15, 84
Divadelní hry: 16, 25, 38, 42, 57, 65, 72, 97, 104, 105, 257, 329.
Demonstrace: 17
Deutschböhmen: 19
Dary: 21, 22, 23, 25, 216-17, 222, 227, 238, 257, 260, 273, 318.
Docházka škol.: 22, 37, 52, 65, 74, 86, 98, 108, 139, 165, 175, 218, 228, 250.
Dni památné: 37, 38, 41, 53
Dorost Čsl. Č. kříže: 39, 173, 268
Dům spolkový čes.: 40.
Družstvo stavěb. čes.: 41, 55
Den děts. 53, 84, 97, 107
Doss' Alto 121, 122
Divadlo loutkové: 156., 248.
Držba rušená: 172.
Diluvium: 203.
Doba ledová: 203.
" kamenná: 203.
Dohoda Malá": 223, 253.
"Dérer Ivan dr.: 233, 246.
Dostálek inž.: 233
Dobrodinci: 238., 249., 260, 272., 301., 304, 318.
Desiderius: 242.
Dančenko Němirovič: 243.
Dostálek, Jan Ing.: 246.
Dumont: 253
Docházka škol.: 262., 301., 317., 331
Dům obytný státní: 265
Dráha: 276.
Demokracie: 278., 280., 282., 283., 291., 311., 328.
Ecclesia Alba: 5
Evangelictví: 7, 8, 9, 14
Expositura: 28, 31, 35
Evropanství: 255.
Dohoda pittsburská: 284.
Diktát: 291., 293.
Daladier: 292.
Dvouletka: 305, 312., 315.
Evakuace: 286.
Existence právní: 293
Eliáš Al. 294.
Diktatura: 311.
Demise: 311.
Družba: 322.
Dovolená: 323

Frýdland : 4, 6, 10
Ferdinand II : 9.
Führich Jos. ryt. : 13
Fašismus : 220.
Fond léč. : 241.
Franke Emil Dr. : 246., 256
Francie : 291., 292., 294, 298
Finančníci : 298.
Fronta národní : 311., 312., 327
Filosofie : 328
Filmy : 329

Grabštejn, Grafenstein : 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Germanisace : 4, 71
Gallasové : 10
Garda národní : 12, 258.
Gymnasium č. : 250.
Guardia La : 291.
Gottwald Klement : 315., 321., 322., 327

Hercynsko... 3
Hunové - 3
Horníci, hornictví ... 4
Henrici villa, Heinersdorf, Heinrichsdorf, Hendersdorf: 5
Husité: 5, 6, 7, 311., 328.
Hamrštejn: 5, 6, 4.
Hrádek 5, 204.
Hřbitov: 10, 14
Hra na housle: 56.
Hřiště škol.: 75, 82, 108, 130, 147 - 150., 172., 215
Hercík: 122.
Hitler: 211., 291., 293., 294, 286, 315.
Hrdlička Aleš: 211.
Habrman G.: 212.
Hymna: 241.
Herold Jiří: 242.
Hodža Milan Dr.: 246, 253., 256.
Hermann Ignát: 246.
Hrdličková Fr.: 247., 258.
Habeš: 252.
Hácha: 291., 289.
Humanita: 314., 328
Hmotařství: 328

Chrastava .. 4, 5, 6, 7, 26, 29, 32, 44, 52, 55, 64, 68, 73, 82, 86, 88, 107
Chrást .. 4
Chrastava Horní 7, 26, 29, 32, 44, 52, 55, 64, 73, 86, 107
" Dolní 7, 26, 29, 32, 44, 55, 64, 68, 88
Cholera: 12
Charvati: 71
Chrastavská spořitelna: 257., 273.
Chvalkovský: 291.
Chamberlain: 292.
W. Churchill: 293.
Charta atlantická: 294.

H G I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Inspektor : 24
Inspekce : 37., 63, 72, 163, 174, 216, 227, 238, 269, 272, 301., 304, 318.
Inteligence : 208., 327
Investice : 224.
Italie : 252., 291.
Idea sokolska : 283
Integrita : 284., 292.
Internování : 287
Inventář škol. 289.
Internacionála : 315.
Idealismus : 328

J

Jan Lucemburský 4
" z Kralovic : 6
Jiří z Poděbrad : 7
Josef II. : 11
Jazyk český : 15, 16, 22, 29, 33., 241.
Jednota severočeská národní : 38., 86, 136
Jména místní česká : 43., 55.
" " německa : 56.
Jednota děl. tělocvič. 62., 68, 73, 97, 234
" Čsl. obce legionářů. 135.
Jáchymov 241.
Jugoslavie : 240., 241., 253., 279.
Jednotnost : 242., 284
Jirásek Alois : 327.

Khróstawa, Kraczawa, Kratzau ... 4
Krucov, Kracava, Krnczov, Kraczawa, Křastava ... 4.
Karel IV. : 4
Kostel Bílý n. N. : 5, 26, 29, 33, 44, 52, 55, 64, 73, 86, 98, 107, 125
Míst. kostel: 5, 7, 8, 13
Kajšperk Mikuláš : 6, 7 = Kejšovec
Kondelník Velek z Březnice : 6
Kralovic Jan : 6
Kartoši : 9, 10
Katolictví : 9, 14, 246.
Kitlitz K. Jos. : 11
Konstituce : 12
Kandler : 14
Kursy : 16, 23, 24, 29, 40, 56, 61
Komise zemská správní : 17
Kázeň školní : 22, 37.
Knihovna žákovská : 24, 250, 263, 290, 319, 332.
Komise okresní správní : 24
" osvětová místní : 28, 57, 72, 75, 94, 96, 108, 129, 135, 173, 244.
Knihovna menšinová veř. čes. : 38., 290.
Komunismus : 44, 280., 281, 311., 320.
Kapela čes. : 62, 85, 97
Koncerty : 59., 62., 63., 83, 234
Kniha pamětní obecní : 82.
Kotové stavby : 204.
Krebs : 209.
Kratzmann Gust. : 11.
Krčmář Jan dr. : 233, 246.
Komenský J. A. : 244., 257.
Krise hospodářská : 244., 328
Komise osvětová místní : 246.
Kříž červ. 253
Krofta Kamil : 257.
Khaml Jos. : 259.
Konejšení : 291
Kejšovec = Kajšperk = Keuschberg : 6, 7.
Knihovna učit. : 307, 332.
Koordinace stran : 312.
Kraj liberec. : 327.
Kabinet : 330

K L M N O P R S T U V W X Y Z

Lugové, Lužičané ... 3, 6, 9
Lužice H. ... 4, 5, 7, 9,
Lucemburský J. ... 4
Liberec: 6, 10, 13
Libáč Václav z Vrbčan: 7
Luteránství: 7, 9.
Legie čsl.: 17, 246.
Lékař školní: 24
Lochmanová M.: 35.
„Lyra", záb. a pěv. spolek úv. banky Slavie v Praze: 40, 42, 46, 47, 57, 61, 81, 135, 137.
Lexikon obcí v Čechách: 55
Listina přítomných 115–121.
Lidovýchova: 135., 154.
Lang Er. Kv. 24, 53, 66, 92,
Langobardi: 205.
Lovci: 203.
„Lyra", z. a p. s. úv. b. S. v Praze: 210, 221, 232, 242., 255.
Lebrun: 221
Litvinov: 292.
Loudát Rud.: 295.
Lotrinané: 298.
Lidovost: 314., 322., 328
Liberalismus: 328

L

Miliduch: 4
Markomané ... 3, 205
Milčané ... 3, 71
Mühlscheibe ... 3
Mikuláš z Kajšperku: 6
Machnín (Machnov), Machnadorf, Machendorf: 7
Magistrát: 7
Mehl Jiří ze Střelice - 8
Maxmilian - 8
Mor: 8, 10
Mobilisace: 17, 286.
Ministerstvo škol. a n. osv. 33, 35, 84, 136, 233, 246, 247, 256, 327
Matrika škol.: 35, 45, 73, 77, 86, 93, 103, 124, 262, 263
Metelka Jindř. Ph. Dr.: 36.
Methoda: 37
Ministerstvo zemědělství: 64., 246.
Mamuti: 203
Medvědi: 203
Meissner Dr.: 209., 233
Maffie: 212, 213
Masaryk T. G.: 18, 19, 24, 29, 41, 48, 71, 62, 82, 96, 106, 136, 156, 173, 212, 213, 214, 220, 223, 233, 240, 243., 244., 246, 253. an. 255, 256, 328, 311, 297.
Menšiny: 220, 285.
Malypetr Jan: 221, 241., 246, 253.
Maďaři: 224
Mira Urrokova: 224
Mácha K. H.: 242.
Maďaři: 243.
Medaile: 243.
Mincovna: 243.
Ministři RČS.: 246., 252, 253., 256, 257, 326
Machník Fr.: 246
Ministerstvo financí: 247.
Mír v Evropě: 240., 269., 280., 326
Malá dohoda: 253.
Městský příspěvek: 256, 273.
Mnichov: 291., 293., 287.
Mezinárodní právo: 292.
Majskij: 292., 294
Molotov: 294.
Milice: 298
Masaryk Jan: 313.
Mládež: 322.
Museum 325, 329
Moskva, 326
Materialism: 328.
Militarismus: 328
Morálka: 329.

M N O P R S T U V W X Y Z

Nissko... 4,71
Neundorf, Neudorf: 7.
Náhrobky, starobylé: 10
Notářství: 13
Národnost česká: 13, 53, 65, 74, 87, 99, 108, 139, 161, 169, 250., 262., 264.
Nepokoje: 12., 17, 19
Nadílky: 22, 38, 41, 46, 47, 61, 69, 81, 95, 105, 108, 135., 150, 170, 210., 221., 232
Náboženství: 24., 33., 35., 45., 53, 65, 74, 87, 99, 108, 128, 140, 145, 146, 169
Nemoci: 29, 39, 46, 47, 69, 98, 104, 171, 248., 260., 301., 317, 330.
Němčina nepovinná: 35, 46., 54, 67, 77, 103, 128
Návštěva školy význač. osobami: 57, 58, 65
Nezaměstnanost: 153., 208., 210., 223
Neolith...: 204.
Nosorožci: 203.
Národ: 221, 243.
Nitra: 224
Nadílky: 242., 255., 268.
Natalita: 242. an.
Němci: 243., 244., 250., 262., 297., 298., 314., 315., 326
Najman Jos: 246.
Nečas Jaromír Ing.: 246.
Násilí: 246., 328.
Nenávist: 255
Náboženství: 217., 227., 238, 249., 261., 273., 305, 319, 328, 332
Nezávislost: 294
Návrat: 297
Národní výbor viz výbor nár.
Národnost česká: 305., 319., 332
Nejedlý Zdeněk: 311., 327, 329
Nedůsklivost: 314.
Nepřítomnost ve službě: 317.
Národní fronta: 327.
Nátěr: 330
Nábytek: 330.
Normy pracovní školnické: 330

N

Osídlení slovanské 3, 71, 298
Otakar Přemysl II. .. 4
Osada farní : 8, 10
Obyvatelstvo : 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 16, 29
Organisace : 15, 271., 292.
Obsazení Chrastavy Čechy : 19, 298.
Opatrovna : 24, 57., 60., 61, 104, 125, 143
Ochranitelka : 40, 42, 46, 47, 57, 105, 257,
Odmítání němec. žáků : 63., 67
Ochrana matek a dětí : 64, 72, 82
Obvod školní : 124, 125, 168., 270.
Osnovy učeb : 172.
Obrození : 208, 328.
Odpočivné : 209.
Ohraničení Československa : 231
Ostrčil Otakar : 246.
Očkování : 248.
Oslavy : viz „slavnosti
Osvoboditel : 255.
Otázka národnostní : 264, 328
Osacování : 273.
Odpor : 291., 292,
Osvobození 291., 293, 295
Odboj : 292.
Okupace : 293
Odsun menšin : 294., 298., 311.
Obtíže : 301, 307 :
Otop : 307
Osvobození : 313., 314.
Osobnost : 328.
Okna : 330.
Opravy : 330.

O
P
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Perno, Pirna ... 4
Přemysl O. II. .. 4, 71
Pečeť městská: 8
Privilegia " 8
Pastor evangelický: 8
Povodně: 8, 240.
Požáry: 5, 6, 7, 9, 12
Posselt Frant: 11
Prusové: 10, 11, 12
Patent toleranční: 11
Pošta: 11, 13, 287.
Pomníky, 14, 51
Přednášky: 15, 27, 28, 31, 46, 61, 85, 95, 96
Politika 15, 16, 20, 209., 220., 224, 298., 310., 328
Právo volební: 20.
Pomůcky škol.: 22, 330
Práce řens. ruč.: 22, 35., 127
Péče sociální: 22, 26, 40, 64, 210, 223, 241., 244., 257., 273
Pobočka: 27, 28
Prospěch: 33, 37, 306., 319., 331
Píle: 37
Pozemek škol.: 37, 68, 70, 73, 75, 82, 108, 132, 148.
Prázdnina týdenní: 38.
Podpora škol. dětí: 40.
Příděl pozemku: 48.
Poklad zlatý: 50.
Přestoupení žactva: 54, 74, 77, 93, 124, 125, 144, 166, 218, 229
Pěstounky: 57, 77, 94, 104, 125, 228
Převzetí budovy škol: 57, 61.
Povětrnost: 62., 242., 243., 256.
Péče o mládež okresní: 64, 67, 72, 97, 210, 223, 257.
Počet žactva: 64, 73, 86, 98, 107, 138, 161, 169, 175, 217, 227, 299, 303, 323.
Právo předkupní: 75
Podpory škole: 87, 88
Plecháček Fr.: 121, 115, 122
Pojištěna okr. nemoc. 138., 241.
Pěšina po hřišti: 148
Panorama: 168.
Půda sprašová: 203.
Palacky: 209., 328.
Prohlídka školy: 216, 227, 238, 260., 301, 304.
Platy: 222
Půjčka práce: 224, 230
Přibina: 224.
Peníze: 231
Pojištění: 241.
Pense: 241.
Poláci: 243, 253, 298
Podpory dělnictvu: 244.
Pošta: 252, 258.
Příspěvek města Ch: 256
Policie státní: 265, 287.
Příznivci školy: 272, 307, 331
Pobyt prázdninový: 273
Protektorát: 291
Právo mezinárodní: 292.
Ponisí: 205.
Plenění: 297
Porady: 306.
Přijímač: 307
Podnikání: 312.
Pravda: 314.
Pokrok: 314., 327.
Pěšilcka: 315., 326
Práce: 326, 327, 328, 329.
Plán: 327
Program: 328.
Prolesář: 328.
Pomoc: 328.
Příslušnost: 332.

P

Rajmund = Roymungen, Roymund : 4, 7, 5
Razítko, pečeť městská : 8
Rudolf II : 8
Radnice : 9
Rostlinstvo : 9, 10
Rohn Jan Karel P. : 11
Rais K.V. : 23
Rok školní : 22, 25, 31, 35, 44, 45, 52, 54, 64, 67, 73, 77, 86, 93, 98, 103, 107, 124, 138, 142,
Rašín Al. : 47.
Radio : 86, 208., 220, 223, 307
Reforma pozemková : 92., 311.
Rada míst. škol. 125, 301., 304., 316., 329
Rozšíření školy : 143
Rušení držby : 148, 172.
Rok škol. : 164., 166, 176., 207, 219., 230., 240., 252, 277, 265, 286, 299, 303, 309., 323
Rus Podkarpatská : 219, 279.
Rusko : 240., 243., 297, 320-21
Radium : 241.
Rakušané : 243.
Rakous Vojtěch : 246
Ruský vyslanec : 240.
Rakousko : 280.
Runciman : 285.
Roosevelt : 291., 292.
Roi mont : 4., 7., 5
Rada národní čsl. 293.
Republika : 20., 291., 288., 310., 322.
Reakce : 311., 312.
Rady závodní : 312.
Rada odborů : 312.
Resignace : 315.
Revoluce : 318., 328
Rada osvětová : 325

R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

Řemesla: 3,10
Řízení komisionelní: 28,27,21
Řeky: 203.
Řád demokratický: 291.

R

Semil: 4
Samo ... 3
Sirotci: 7, 243.
Saský J. Jiří: 9
Stroje v továrnách: 12.
Střelnice: 12
Soud: 12
Spořitelna: 13
Svátky: 14, 19, 37.
Schůtky: 14
Spolky: 15
Samostatnost R.Č.S.: 18, 19, 282
Shromáždění národní R.Č.S.: 20, 244.
Slavnosti: 12, 13, 14, 16, 19, 21, 24, 25, 28, 29, 31, 42, 44, 45, 48, 51, 53, 56, 57-59, 62.
Stávka učitelstva: 25, 312.
Správa okresní politická: 21, 27, 31
Skioptikon: 27, 46, 96
Sčítání lidu: 29, 15, 16, 12.
Správa školství: 33.
Sbor okresní osvět.: 38.
Střádání: 47, 165, 174, 209., 218, 228, 239, 241., 253., 259., 263., 273.
Sbírky: 56, 256., 307, 319.
Stížnost: 61, 125, 153
Slavnosti: 63, 65, 67, 68, 69, 71, 73, 75, 78, 82, 83, 84, 96, 100, 104, 106, 108, 128-29, 136.
Stravování dětí: 72, 81, 99, 105, 108, 156, 169, 210, 222, 257., 273, 316.
Sokol: 89, 104-105, 211, 213, 219, 230, 234, 282, 321.
Spor soudní: 126, 148, 150, 154, 172.
Slavnosti: 141, 146, 156, 159, 164, 166, 173, 208, 212, 219, 220., 221, 224, 230, 231.
Snášenlivost: 146, 242., 243.
Slované: 205, 211, 212, 214, 224, 240., 243., 311., 315.
Skrčenci: 204
Sibiř: 203.
Stašek Antal: 207.
Sdružení rodičovské: 210, 218, 237, 248., 259., 268., 301., 304, 307, 316., 333, 331
Scheiner Jos.: 211-212
Štefánik M.R., 18, 19.
Služba vojenská: 213, 292.
Statistika: 217, 227, 238, 249 an., 261., 273, 286, 305, 319, 327, 332
Slavnosti: 233, 234, 236, 240., 241., 243., 244., 246., 252., 256., 258, 267, 280, 282., 306.
Stavby: 241.
Strakatý K.: 241.
Svornost: 242., 243.
Selvi: 242.
Suk Josef: 245.
Spina Fr. Dr.: 246.
Sjezdy: 246.
Slováci: 246, 291., 289.
Systemisace učit. místa: 247.
Společnost národní: 252., 292.
Sudetendeutsche Partei: 280.
Stráž obrany státu: 281.
Svoboda: 283., 311., 313.
Strana ludova: 284, 285.
Samosprava: 279, 284, 285., 289
SSSR: 245., 294., 313., 318., 321., 322, 326,
Slovensko: 291.
Spojené státy severoamerické: 292., 294.
Služba zpravodajská: 292.
Smlouva: 292., 294., 326, 330
Sudety: 286
Stalingrad: 295.
Stalin: 295., 321.
Starosta: 297
Slavnosti: 309., 310., 329
Sběr: 329, 331
Socialism: 310., 311., 314., 315., 328, 329.
Svébytnost: 311., 322.
Snášenlivost: 313., 326.
Stát: 314.
Sjednocení: 315.
Stromy: 329.

S Š T U V W X Y Z

Škola v Chrastavě . . 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 298, 300.
Škola měšťanská . . : 13, 14, 35, 45, 247., 265. a n.
" obecná : 13, 298
" pokračovací : 13, 14
" menšinová : 20., 33.
" zemská : 33.
" lidová : 61.
" hudební v Liberci : 77
" mateřská : 61., 104, 228, 239, 251., 263., 264., 275
Švehla Ant. : 232., 241.
Ševčík Osak. : 233.
Šlechta : 241.
Škroup Fr. Jan : 241.
Šrámek Jan Dr. : 246
Školy vysoké : 253., 295, 313, 314.
Stát slovenský : 291.
Školník : 307, 329, 330
Škola národní : 314.
Školení : 327.
Sadny : 330.

Š

Flach Štěpán : 7
Trhy : 8
Trautmansdorf A., M. : 9
Tatrich : 10
Továrny : 11, 12, 14
Tyfus : 12
Telegraf - 13
Telefon - 14
Turnýš Fr. : 17, 18, 111—114., 122
Tiseň hospodářská : 207., 208, 224
Tyrš Miroslav : 219.
Tlocvik : 219
Tituly šlechtické : 241.
Tyl Jos. Kajet. : 241.
Trapl Karel Dr. : 246.
Tiso : 291.
Tábory koncentrační
Topivo : 307
Třída pracující : 310., 328
These národní : 315.
Terrazzo : 330
Topení : 330

T
U
V
W
X
Y
Z

Ulsice - 4

Učitelé - 12., 13, 21, 24, 29, 30, 31, 35, 36, 45, 56., 63, 76, 82, 91, 92, 127, 141
Umístění čes. školy: 21, 27, 28, 38, 144, 216, 226, 248., 267, 271
Učitelé: 142., 145, 164, 166, 167, 214, 225, 236, 246., 247, 258., 269., 286, 298.
Úmrtí: 36, 157, 18.
Události: 219 a násl., 230. an., 240. an., 252. an., 277, 265., 310.
Uznání: 252., 294.
Ústř. matice školská: 256,
Úřad městs. 8. 297.
Úředníci 298.
Uprchlíci 298
Učitelstvo: 299, 300., 303, 308., 309, 323., 324., 325
Universita: 313.
Ústava RČS.: 314.
Únorové události: 312, 327
Úpadek: 328
Úklid: 330.

U

Vítkov, Witkow, Wittgau, Wittich, Wittig, Wetawia : 5
Veclíkov, Vaclíkov, Václavíkov : 5.
Války : 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 17, 220, 291., 293., 294., 313.
Velek Kondelník z Březnice : 6
Ves Nová : 7, 125, 168
Výbor nár. : 19, 295, 296, 297, 331
" - školní : 22, 25, 32, 35, 36, 53, 65, 70, 72, 74, 87, 95, 99, 105, 108, 129., 131, 138
Volby : 24, 25, 54, 69, 78, 104, 132, 136, 151., 207, 233, 244., 281, 315.
Vyučování střídavé : 28, 30, 31, 63, 307
Vyvlastnění pozemku : 37, 38
Výstava : 39., 96, 107, 140, 207, 214, 255., 258., 317.
Výlety : 42, 50, 84, 140, 162, 174, 214, 224, 236, 247., 258., 307., 329
Vařeni : 72, 222
Výchova : 72, 317., 318.
Vševýbor : 88, 131.
Vočička V. : 122
Vzrůst žactva : 27., 45., 124.
Výměna pozemku : 131
Vývoj školy : 139, 143, 318.
Výbor místní školní : 163, 170., 216, 222, 223, 225, 232, 237, 247, 248., 256, 259., 270, 304.
Vztyčování stát. vlajky : 208., 240., 252.
Výbuch : 232
Vaníček Jindra : 234
Výdělek : 242.
Vláda RČS. : 246, 294., 295.
Vyslanec rus. 240.
" americ : 252.
Vlastenectví : 254, 329
Venkov na záchranu čsl. dětí : 249, 273, 261.
Vpád : 291.
Volba : 295.
Výbor akční : 312.
Vítězství : 312.
Vysídlení : 315.
Wittig : 5
Weisskirchen : 5
Wetzwalde, Weczelswald, Weczlwald, Weczilwald, Wenzeswald : 5
Víra : 5, 6, 7, 8, 9, 13
Windirsch : 209

V
W
X
Y
Z

W
X
Y

Žágošť: 4
Žhořelec: 6, 7
Znak městský: 8
Zvěřina: 9, 41
Zemětřesení: 10
Zastupitelstvo okresní: 12, 245
" obecní: 20
Zahrada školní: 25, 64, 215., 223
Zápis žactva: 35., 45, 54, 57, 67, 74, 77, 93, 103, 124, 144, 164, 166
175., 218, 228, 239, 261, 275., 298, 299, 302, 303, 369.
Zdraví: 216., 227, 237, 243., 249., 260, 271., 301., 304, 317, 330
Zastupitelstvo zemské: 245.
Uvolnění učit. místa: 247.
Zaškrt: 248.
Zaměstnání: 250., 298, 333.
Zákon světa: 252.
Zahraničí čsl.: 256.
Zápas národností: 264.
Zrada: 291., 289.
Záruka: 291.
Zpravodajská služba: 292.
Zrada: 293.
Zemědělci: 298, 332
Zákony: 310., 329.
Záchody: 330.

Z

Žitava ... 4, 5, 6, 7
Železnice : 12
Žactvo : 20, 22, 26, 27, 32, 64, 73, 86, 98, 261, 286, 288, 298, 299, 300, 303.
Živná Střep. : 258
Židovky 297
Živnostníci 298.
Živly reakční : 312.

Z